જિંગલ જિંગલ ZAGMAG

બોલતું ઝગમગ

ઝૂબુ ખિસકોલી ચાંદાને મળી!

કિરીટ ગોસ્વામી

એક સુંદર અને ઘટાદાર જંગલમાં ઝબુ નામની એક નાનકડી ખિસકોલી રહેતી હતી. ઝબુ આખો દિવસ ઝાડની ડાળીએ ડાળીએ કૂદાકૂદ કરતી અને નવી નવી વસ્તુઓ શોધતી રહેતી. પણ સાંજ ઢળે અને રાત પડે એટલે ઝબુ બધું કામ પડતું મૂકીને આકાશ સામે તાકી રહેતી. તેને નીલા આકાશમાં ચમકતો ગોળમટોળ રૂપાળો ચાંદો ખૂબ ગમતો.

ઝબુ હંમેશાં મનોમન વિચારતી- 'આ ચાંદો કેટલો સુંદર છે! એ શાનો બનેલો હશે? શું ત્યાં પણ મારા જેવા નાના-મોટા ભેરુઓ રહેતા હશે? મારે તો એક વાર ત્યાં જઈને એને મળવું જ છે!'

શરદપૂનમની અજવાળી રાત આવી. ચાંદો સોળે કળાએ ખીલીને ખૂબ મોટો અને તેજસ્વી દેખાતો હતો. ઝબુએ મનોમન નક્કી કરી લીધું કે આજે તો ગમે તે ભોગે ચાંદા પર પહોંચવાનો કોઈક રસ્તો શોધવો જ પડશે! તે જંગલના સૌથી હોશિયાર મિત્ર ટીકુ વાંદરા પાસે પહોંચી.

ઝબુએ ટીકુને આજીજી કરતાં કહ્યું, 'ટીકુભાઈ, મારે ચાંદા પર જવું છે. મને ત્યાં પહોંચવાનો કોઈ સરસ ઉપાય બતાવોને!'

ટીકુએ માથું ખંજવાળતાં કહ્યું, 'ચાંદો તો બહુ દૂર છે, ઝબુ! ત્યાં જવા માટે તો મોટું રોકેટ જોઈએ.' પછી જરા વિચારીને તે ઉત્સાહથી બોલ્યો, 'પણ મારી પાસે એક જોરદાર આઈડિયા છે! આપણે જંગલના સૌથી ઊંચા વડના ઝાડ પર જઈએ. ત્યાં મજબૂત વેલાઓનો મોટો હીંચકો બનાવીશું. તું એ હીંચકા પર બેસજે અને હું પાછળથી જોરદાર ધક્કો મારીશ, એટલે તું સીધી ચાંદા પર!'

ઝબુ તો રાજી-રાજી થઈ ગઈ. બંને જણાં ઊંચા વડના ઝાડ પર ચડ્યાં. મજબૂત વેલાઓ બાંધીને એક સરસ હીંચકો તૈયાર કર્યો. ઝબુ હિંમત કરીને હીંચકા પર બેસી ગઈ. ટીકુએ પોતાની આખી તાકાત લગાવીને હીંચકાને જોરદાર ધક્કો માર્યો!

ઝબુ હવામાં ફંગોળાઈ. પણ અરે! તે ચાંદા પર પહોંચવાને બદલે બાજુના એક લીલાછમ આસોપાલવના ઝાડનાં પાંદડાં વચ્ચે ધબાક કરતી જઈ પડી! તેનાં નસીબ સારાં હતાં કે તેને ક્યાંય વાગ્યું નહીં, પણ તેની ચંદ્ર-યાત્રા અધૂરી રહી ગઈ.

ઝબુ સાવ નિરાશ થઈને બેસી ગઈ. તે જ ક્ષણે ત્યાંથી ચીંચીં કરતી સોનુ ચકલી પસાર થઈ. તેણે ઉદાસ બેઠેલી ઝબુને પૂછ્યું, 'શું થયું ઝબુ? કેમ મોં લટકાવીને બેઠી છે?'

ઝબુએ રડમસ અવાજે કહ્યું, 'મારે ચાંદા પર જવું હતું, પણ હું ત્યાં પહોંચી જ ન શકી.'

સોનુ ચકલી હસીને બોલી, 'અરે ભોળી, હીંચકા ખાવાથી થોડું ચાંદા પર જવાય? તું જરાય નિરાશ ન થા, ચાલ મારી સાથે, હું તને ચાંદાને મળવાનો એક જાદુઈ રસ્તો બતાવું!'

સોનુ ઝબુને જંગલની વચ્ચે આવેલા એક એકદમ શાંત અને નિર્મળ તળાવ પાસે લઈ ગઈ.

તળાવનું પાણી કાચ જેવું ચોખ્ખુંચણક હતું. શરદપૂનમની રાત હોવાથી આખેઆખો ગોળ ચાંદો એ પાણીમાં બરાબર વચમાં ચમકી રહ્યો હતો. એવું અદ્ભુત દ્રશ્ય હતું જાણે સાક્ષાત ચાંદો આકાશમાંથી ઊતરીને તળાવના જળમાં પોઢી ગયો હોય!

સોનુએ પાણી તરફ પાંખ ચીંધીને કહ્યું, 'જો ઝબુ, તારો વહાલો ચાંદો તો તને મળવા સાચેસાચ નીચે આવી ગયો છે!'

ઝબુની આંખો હર્ષથી ચમકી ઊઠી. તે દોડીને તળાવના કાંઠે પહોંચી. પાણીમાં લહેરાતા ચાંદાના પ્રતિબિંબને જોઈને તે આનંદથી નાચવા લાગી!

આ QR-કોડ સ્કેન કરો

તેણે ધીમેથી પોતાનો નાનકડો પંજો તળાવના જળમાં મૂક્યો. પાણીમાં વમળો સર્જાયાં અને ચાંદો જાણે ઝબુ સાથે સંતાકૂકડી રમતો હોય તેમ મસ્તીથી હલવા લાગ્યો.

ઝબુને લાગ્યું કે તે પોતે જ ચાંદાના દેશમાં પહોંચી ગઈ છે! તેણે આસપાસ પડેલા નાના-નાના કાંકરા તળાવમાં ફેંક્યા, તો પાણીમાંથી એવા પરપોટા ઊઠ્યા જાણે રોકેટ આકાશ ભણી ઊડતાં હોય! ઝબુએ આખી રાત તળાવના કિનારે 'પાણીવાળા ચાંદા' સાથે મન મૂકીને ધમાલ-મસ્તી કરી.

વહેલી સવાર થતાં જ ચાંદો ધીમે ધીમે આકાશમાંથી વિદાય લેવા લાગ્યો અને તળાવના પાણીમાંથી પણ અદૃશ્ય થઈ ગયો. ઝબુ રાતભરની રમતથી થાકી જરૂર ગઈ હતી, પણ આજે તેનું હૈયું અસીમ આનંદથી છલકાતું હતું.

તેને સમજાઈ ગયું હતું કે ભલે તે આકાશમાં ઊડીને ચાંદા સુધી ન પહોંચી શકે, પણ પોતાની કલ્પના અને સાચી દ્રષ્ટિથી તે જ્યારે ઈચ્છે ત્યારે ચાંદાની અદ્ભુત સફર માણી શકે છે!

ઝબુ ખુશ થતી થતી પોતાના ઝાડની બખોલમાં પહોંચી, લંબાવીને મીઠી નીંદર માણી અને સપનાંમાં ફરી એ વહાલા ચાંદા સાથે રમવા લાગી. ■

લોમડીને લેપટોપ લેવું છે

લેવું છે રે લેવું છે, લોમડીને લેપટોપ લેવું છે
નવું હોય કે જૂનું, લોમડીને લેપટોપ લેવું છે
દિવસે મળતા દુશ્મનોની યાદી બનાવવી છે
ડેસ્કટોપ ઉપર ફરવું છે, લેપટોપ લેવું છે
ગુગલમાં ગોથાં ખાવા બસ લેપટોપ લેવું છે
યુટ્યુબમાં આંટો મારવા લેપટોપ લેવું છે
બજેટ બનાવી પાસે રાખવા લેપટોપ લેવું છે
સંશોધનો જાણવા ને માણવા લેપટોપ લેવું છે.
ભવિષ્યના પ્લાન બનાવવા લેપટોપ લેવું છે
લેવું છે રે લેવું છે, લોમડીને લેપટોપ લેવું છે .

- અર્જુનસિંહ કે. રાઉલજી

એરોપ્લેન

ટીનુ-મીનુ દોડી આવે, ભોલુ-પીન્કીને સાદ પાડે,
'ચાલો, ચાલો, સૌ દોસ્તો નીકળ્યું એરોપ્લેન,
ભાઈ, નીકળ્યું એરોપ્લેન.'
ટીનુ કહે, 'જુઓ દોસ્તો, ઊંચે આકાશમાં ઊડે,
વાદળ સાથે સંતાકૂકડી રમે આ એરોપ્લેન.
ભાઈ, રમે આ એરોપ્લેન.'
ધોળું-ધોળું ચમકતું, બે પાંખો પસારી ઉડતું
પાંખે ને પૂંછડીએ, લાઈટો ઝબકાવત ઊડે એરોપ્લેન.
ભાઈ, આ ઊડે એરોપ્લેન.
એક જગ્યાએથી બીજી જગ્યાએ, માણસોને પહોંચાડે
પલકવારમાં તો ક્યાંથી ક્યાં જઈ પહોંચે એરોપ્લેન.
ભાઈ, પહોંચે આ એરોપ્લેન.
હોય કેવડું મોટું, ઘર...ર..ર..ર.. કરતું ઊંચે ઊડે,
આકાશમાં જાતાં તો ક્યાંથી ક્યાં જઈ પહોંચે એરોપ્લેન.
ભાઈ, આ પહોંચે એરોપ્લેન.
જાણે પવનવેગી હનુમાનજી સૂરજને ગળવા જાય,
જલદી નજરથી ઓઝલ થઈને આ ભાગે એરોપ્લેન.
ભાઈ, આ ભાગે એરોપ્લેન.

- પ્રવીણા વ્યાસ મહેતા 'પિયુ'

ચિત્રમાં સુંદર રંગ પૂરો

ટપકાં જોડીને ચિત્ર પૂરું કરો

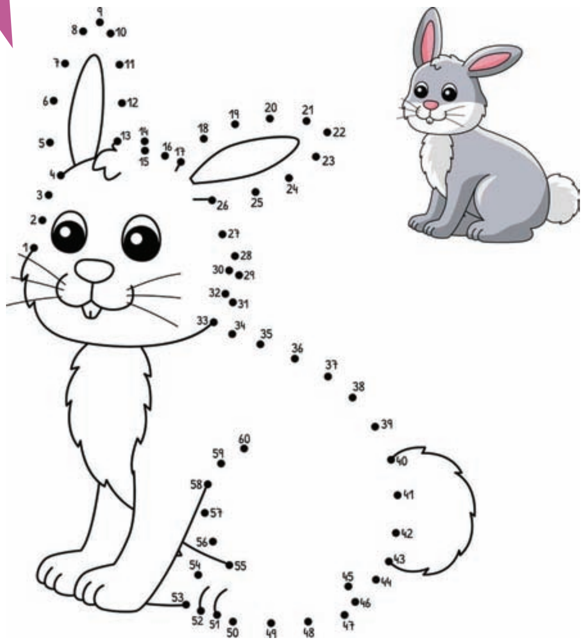

કહેવતોની કરામત

મિત્રો, અહીં કેટલીક કહેવતો આપી છે. બધી કહેવતો અધૂરી લખી છે તો નીચેના BOXમાંથી ગોતીને લખો.

૧. પરણ્યા ન હોઈએ પણ ....
૨. જર, જમીન ને જોરું, ...
૩. ધોબીનો કૂતરો નહિ ....
૪. છાશમાં માખણ જાય ને ....
૫. નાનો તો પણ ....
૬. જેવો સંગ ....
૭. દૂધના દૂધમાં ને ....
૮. નવરો બેઠો ....
૯. ભલાનું ભલું થાય ને ....
૧૦. નાના ભડકે દિવાળી ને ....

૧. વહુ ફૂવડ કહેવાય, ૨. ભૂંડાનું ભૂંડું થાય, ૩. પાણીનાં પાણીમાં, ૪. મોટે ભડકે હોળી, ૫. નખ્ખોદ વાળે, ૬. ત્રણે કજિયાના છોરું, ૭. જાનમાં તો ગયાં હોઈએ ને, ૮. રાઈનો દાણો, ૯. ઘરનો નહિ ઘાટનો, ૧૦. તેવો રંગ

કહેવતોની કરામતનો જવાબ :
૧. પરણ્યા ન હોઈએ પણ જાનમાં તો ગયા હોઈએ ને
૨. જર, જમીન ને જોરું ત્રણે કજિયાના છોરું
૩. ધોબીનો કૂતરો નહિ ઘરનો નહિ ઘાટનો
૪. છાશમાં માખણ જાય ને વહુ ફૂવડ કહેવાય
૫. નાનો તો પણ રાઈનો દાણો
૬. જેવો સંગ તેવો રંગ
૭. દૂધના દૂધમાં ને પાણીના પાણીમાં
૮. નવરો બેઠો નખ્ખોદ વાળે.
૯. ભલાનું ભલું થાય ને ભૂંડાનું ભૂંડું થાય.
૧૦. નાના ભડકે દિવાળી ને મોટે ભડકે હોળી

રસ્તો શોધો

FIND DIFFERENCE

Can You Solve it !

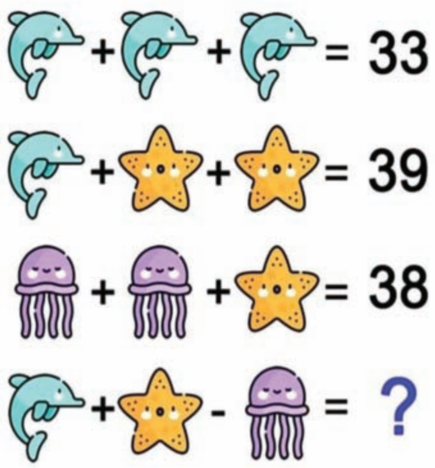

સુંદરવનમાં રમતોત્સવ

ભરત પંચોલી

વનરાજ સિંહ મહારાજ દર વર્ષે સુંદરવનમાં ભવ્ય રમતોત્સવનું આયોજન કરતા. તેઓ દ્રઢપણે માનતા કે વિવિધ રમતો રમવાથી શરીર સુદ્રઢ અને મજબૂત બને છે તેમજ મનની ચપળતા વધે છે. તેથી જ તેઓ જંગલનાં તમામ પ્રાણીઓનાં બચ્ચાં આ રમતોત્સવમાં ઉત્સાહભેર ભાગ લે તેવો ખાસ આગ્રહ રાખતા.

રમતોત્સવમાં જાતજાતની રોમાંચક સ્પર્ધાઓનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું- કબડ્ડી, હોકી, ફૂટબોલ, દંડા ફેંક, ભાલા ફેંક, ઊંચો કૂદકો, લાંબો કૂદકો, દોડ, કોથળા દોડ, લીંબુ-ચમચી અને સંગીત ખુરશી! આ તમામ સ્પર્ધાઓમાં ભાગ લેવા માટે નાનાં બચ્ચાં તેમજ મોટાં પ્રાણીઓ પણ થનગની રહ્યાં હતાં. સૌમાં અનેરો ઉત્સાહ અને ઉમંગ છવાયેલો હતો. વાઘુભાઈ, મીની મ્યાંઉ, ચિન્ટુ ચિત્તો, મોન્ટુ હાથી, ઝીલુ ઝિરાફ અને હણુ હરણ વગેરે સ્પર્ધાના નિર્ણાયક બન્યા હતા.

ટીનુ મ્યાંઉ, ગલુ ગલુડિયું, અપ્પુ મદનિયું, વનુ વાંદરો, સસ્સુ સસલું અને હની હરણ ફૂટબોલની મેચમાં સામસામે રમી રહ્યાં હતાં. લાઉડસ્પીકર પરથી જુદી જુદી સ્પર્ધાઓની જીવંત કોમેન્ટરી ગુંજી રહી હતી.

ફૂટબોલની મેચ બરાબર જામી હતી. પ્રેક્ષક બનેલાં પ્રાણીઓ કિકિયારીઓ પાડીને ખેલાડીઓનો ઉત્સાહ વધારી રહ્યાં હતાં. ટીનુ મ્યાંઉ અને ગલુ ઝડપથી દોડીને બોલ પાસ કરી રહ્યાં હતાં. વનુ વાંદરો વચ્ચે વચ્ચે ગેલમાં આવી કૂદાકૂદ કરતો હતો. સસ્સુ સસલું અદભુત ચપળતા દાખવતું હતું, જ્યારે હની હરણ વીજળીવેગે દોડીને ફૂટબોલની સુંદર રમત રમી રહ્યો હતો.

પરંતુ અપ્પુ હાથી શરીરે ભારે હોવાથી ધીમે ધીમે રમતો હતો. તેને રમતમાં ખાસ મજા નહોતી આવી રહી. એક તો તેનાથી ઝડપથી દોડાતું નહોતું અને ભારેખમ શરીરને કારણે ભરશિયાળે પણ રેબઝેબ પરસેવો વળી ગયો હતો! છતાં પ્રેક્ષકોને અપ્પુની રમત જોવામાં ભારે મનોરંજન મળતું હતું. તેનું ગોળમટોળ શરીર જ્યારે જોરથી ફૂટબોલને લાત મારતું, ત્યારે બોલ હવામાં ફંગોળાઈને છેક દૂર દૂર સુધી ઊડી જતો! બધાં પ્રાણીઓ એ બોલ પાછળ દોડાદોડ કરતાં.

ટીનુ મ્યાંઉએ કહ્યું, 'અપ્પુ, તારે આટલી જોરથી ફૂટબોલને લાત નહીં મારવાની! તું તો પહાડ જેવો ભારેખમ અને જાડોપાડો છે. તારા આ ભીમકાય પ્રહારથી અમને નાનાં પ્રાણીઓને બહુ તકલીફ પડે છે.'

આ સાંભળી અપ્પુને મનોમન અભિમાન આવી ગયું- 'જોયું, હું કેવી જોરદાર લાત મારું છું કે બોલ છેક આકાશને આંબી જાય છે!' આમ વિચારીને તે ફરીથી બોલને જોરદાર કિક મારવા ગયો. પરંતુ તેનો પગ ભીની માટીમાં લપસ્યો! બોલને બદલે પથ્થર સાથે તેના પગની જોરદાર ઠોકર વાગી અને અપ્પુ ધડામ દઈને જમીન પર ગબડી પડ્યો!

'અપ્પુ પડ્યો! અપ્પુ પડ્યો! પહાડ જેવો અપ્પુ ગબડી પડ્યો!' કહીને ટીનુ અને ગલુ તો ખડખડાટ હસવા લાગ્યાં. આ જોઈ અપ્પુને ભારે ગુસ્સો આવ્યો- 'એક તો મને વાગ્યું છે અને તમે બંને ઊભાં ઊભાં દાંત કાઢો છો?' અપ્પુએ ઊભા થવા ખૂબ મથામણ કરી, પણ ભારે શરીરને લીધે તેનાથી ઊભા ન થવાયું.

તે તો રડમસ થઈને પોકારવા લાગ્યો, 'કોઈ મને ઊભો કરો... અરે, કોઈ મને મદદ કરો!'

ટીનુ અને ગલુએ અપ્પુને ઊંચકવાનો પ્રયત્ન કર્યો, પણ એવા પહાડ જેવા અપ્પુ મદનિયાને બે નાનાં જીવ કઈ રીતે ઊભો કરી શકે? સૌ ભેગાં થઈને મુંઝાઈ ગયાં કે હવે અપ્પુને કેમ ઊભો કરવો.

એવામાં વનુ વાંદરો ઝાડની ડાળ પર ચડીને બોલ્યો, 'અપ્પુ, તારે મીઠી મીઠી શેરડી ખાવી છે? મને આ ઝાડની ટોચ પરથી દૂર એક સરસ મજાનું ખેતર દેખાય છે. જો તું ઝટપટ બેઠો થઈ જાય, તો હું તને શેરડીના ખેતરમાં લઈ જાઉં!'

'શેરડી! ક્યાં છે શેરડી? મને તો શેરડી બહુ ભાવે છે!' શેરડીનું નામ પડતાં જ અપ્પુના કાન ચમક્યા.

> **'અપ્પુ, તારે આટલી જોરથી ફૂટબોલને લાત નહીં મારવાની! તું તો પહાડ જેવો ભારેખમ અને જાડોપાડો છે. તારા આ ભીમકાય પ્રહારથી અમને નાનાં પ્રાણીઓને બહુ તકલીફ પડે છે.'**

વનુ બોલ્યો, 'પહેલાં તું જાતે ઊભો થા, પછી આપણે સાથે જઈને શેરડી ખાઈશું.'

શેરડીની લાલચ જાગતાં જ અપ્પુ બધો આળસ-મરોડ ખંખેરીને એક જ ઝાટકે સીધો ઊભો થઈ ગયો! આ જોઈ બધાં પ્રાણીઓ હસી પડ્યાં. સસ્સુ સસલું બોલ્યું, 'વાહ રે અપ્પુ! શેરડી ખાવાના લોભે કેવો તરત ઊભો થઈ ગયો! નહીંતર પડ્યો પડ્યો આખો દહાડો રડ્યા જ કરત!'

અપ્પુએ ઉત્સાહથી કહ્યું, 'ચાલ વનુ, હવે ઝડપથી આપણને શેરડીના ખેતરમાં લઈ જા!'

વનુ મોઢું મલકાવીને બોલ્યો, 'શેરડી કેવી ને વાત કેવી! અહીં આસપાસ કોઈ ખેતર નથી. હું તો તને ઊભો કરવા યુક્તિ કરતો હતો!' એમ કહી વનુ વાંદરો અપ્પુને ચીડવવા લાગ્યો. અપ્પુ તો ક્રોધથી લાલચોળ થઈ ગયો.

'સારું સારું અપ્પુ, તું ગુસ્સે ન થા,' કહી વનુએ ખિસ્સામાંથી કાગળનો ટુકડો કાઢ્યો, 'જો, આ કાગળ પર શેરડીના ખેતરનું ચિત્ર છે! આને જોઈ લે અને બેઠો બેઠો મનથી શેરડી ખાજે!'

'એમ! તું મારી મશ્કરી કરે છે વનુડા? હવે તારી ખેર નથી!' કહી અપ્પુએ ગુસ્સામાં આવી સૂંઢ વડે ઝાડનું થડ પકડીને જોરજોરથી હલાવવા માંડ્યું. પણ ચતુર વનુ કૂદીને બીજા ઊંચા ઝાડ પર જતો રહ્યો. અપ્પુ દોડી દોડીને સાવ થાકી ગયો અને હાંફતાં બોલ્યો, 'નીચે આવ, પછી તને બતાવું!'

ત્યાં શાંત સ્વભાવનું ઝીણું ઝિરાફ આગળ આવ્યું અને પ્રેમથી બોલ્યું, 'અપ્પુ, તું નિરાશ ન થા. મારા પપ્પાના પરમ મિત્ર રામુકાકાનું નજીકમાં જ શેરડીનું મોટું ખેતર છે. તેઓ અત્યંત ભલા અને માયાળુ છે. ચાલો, આપણે સૌ ત્યાં જઈએ. આપણે ધરાઈને શેરડી ખાઈશું અને મોજ કરીશું!'

આ બાજુ ફૂટબોલની રમત પડતી મૂકીને બધાં મિત્રો રામુકાકાના ખેતર તરફ દોડ્યાં.

રસ્તામાં ઝીણું ઝિરાફે સૌને શિખામણ આપી- 'ખેતરમાં જઈને આપણે સૌએ એકદમ શાંતિ જાળવવાની છે. કોઈએ ત્યાં તોફાન-મસ્તી કરવાની નથી અને કાકાના પાકને જરાય નુકસાન પહોંચાડવાનું નથી. રામુકાકા પ્રેમથી આપે તો જ શેરડી ખાવાની, બાકી કોઈએ જિદ કે ગુસ્સો કરવાનો નથી.'

અપ્પુએ ચિંતા વ્યક્ત કરી, 'કદાચ તેઓ ના પાડશે તો મને શેરડી ખાવા નહીં મળે?'

ઝીણુંએ કહ્યું, 'તેઓ ક્યારેય ના નહીં પાડે. હું પોતે તેમની સાથે વિનમ્રતાથી વાત કરીશ.'

સૌ રામુકાકાના ખેતરે પહોંચ્યાં. રામુકાકાએ નાનાં ભૂલકાંઓને જોઈને હેતભર્યો આવકાર આપ્યો. ઝીણુંએ બધી વાત માંડીને કહી. રામુકાકા હસીને બોલ્યા, 'અરે વાહ! તમે બધાં તો ખૂબ ડાહ્યાં બાળકો છો. તમારે જેટલી ખાવી હોય તેટલી મીઠી શેરડી પેટ ભરીને ખાઓ અને તાજો રસ પણ પીવો!' સૌએ ધરાઈને શેરડી ચૂસી અને મીઠો રસ પીધો.

સૌથી વધુ આનંદ અપ્પુ મદનિયાને આવ્યો. અપ્પુએ આનંદમાં આવી સૂંઢ હલાવતાં કહ્યું, 'જો હું મેદાનમાં ગબડી ન પડ્યો હોત, તો આપણને આવી મીઠી શેરડી ખાવા મળત ખરી? ખરું ને મિત્રો! મેં તો એટલી બધી શેરડી ખાધી છે કે હવે મારાથી ડગલુંય ભરાય તેમ નથી!'

એવામાં અપ્પુના પપ્પા તેને શોધતાં શોધતાં ખેતરે આવી પહોંચ્યા. તેમણે અપ્પુનો મોટો કાન પકડીને વહાલભર્યા ઠપકા સાથે કહ્યું, 'ચાલ અપ્પુડા, ઘેર જવાનો સમય થઈ ગયો છે!'

અપ્પુ કાન પકડાયેલી હાલતમાં જ પગ ઉપાડીને દોડવા લાગ્યો. આ દ્રશ્ય જોઈ બધાં મિત્રો હસતાં હસતાં ગાવા લાગ્યાં-

'ભાગ્યો ભાગ્યો, અપ્પુ કેવો ભાગ્યો!
પપ્પાએ ખેંચ્યા કાન,
ને અપ્પુ દડબડ દડબડ ભાગ્યો!'

THE EMPEROR'S RING

Jayati Thakar

"But, Your Majesty, he is the only one who has returned without a ring. Why should he be chosen?"

Long ago in India, there lived a powerful emperor who wanted to appoint a new minister to help him govern his kingdom. He believed that a good minister needed more than intelligence and knowledge. Above all, the person had to be honest, trustworthy and brave enough to tell the truth, even when it was difficult.

The emperor decided to conduct a special test to discover who among the young men of his court possessed these qualities.

One morning, he summoned the young men to his royal court. They gathered before his magnificent throne, wondering what the emperor had planned for them.

"I have an important responsibility to give to one of you," the emperor announced. "But before I choose my new minister, I must discover who among you has true character."

He then presented each young man with a beautiful ring.

"Take this ring and wear it for one year," he instructed. "At the end of the year, return it to me. Your conduct during this period will help me decide who deserves the position."

Among the young men was Someshwar, a twenty-year-old known for his humility and good manners. He was not the richest or the most powerful member of the group, but he believed in doing what was right.

When Someshwar received his ring, he examined it carefully. Unlike some of the others, his ring looked quite ordinary. Nevertheless, he accepted it respectfully and promised himself that he would take good care of it.

For the first few months, everything went smoothly. Someshwar wore the ring every day and made sure it was safe.

Then, one morning, he noticed something strange. The ring had become thinner and duller. He rubbed it gently, hoping to restore its shine, but it continued to fade.

A few weeks later, the ring had almost disappeared. One day, while Someshwar was looking at his hand, it dissolved completely, leaving behind only a faint mark on his finger.

Someshwar stared at his empty hand in disbelief.

"Why are you so troubled?" one of them asked. "Simply buy another ring that looks exactly like the emperor's. Return it at the end of the year, and nobody will ever know!"

"Oh, no! The emperor's ring is gone!" he exclaimed. "What will I tell him when the year ends?"

He searched his room, examined his clothes and even retraced his steps, hoping to find some trace of the missing ring. But his efforts were useless. The ring had vanished completely.

Worried and confused, Someshwar shared his problem with some of his companions.

"Why are you so troubled?" one of them asked. "Simply buy another ring that looks exactly like the emperor's. Return it at the end of the year, and nobody will ever know!"

Another young man agreed. "That is a clever solution! The emperor wants a ring, and you can give him one. Why make trouble for yourself?"

For a moment, Someshwar was tempted. Buying a replacement would be easy, and he could avoid embarrassment or punishment. But then he began to think about what honesty truly meant.

"If I give the emperor a different ring and pretend it is the original, I will be lying," he thought. "I might win the position of minister, but I would lose something far more valuable - my honesty. How could I serve the kingdom faithfully if I began my career with a lie?"

Someshwar decided that he would tell the truth, whatever the consequences.

The year passed quickly. When the appointed day arrived, the young men assembled before the emperor once again.

One by one, they stepped forward and returned their rings. Most of the rings looked bright and polished. Their owners stood proudly, confident that they had completed the emperor's task successfully.

Finally, it was Someshwar's turn.

He approached the throne with empty hands. Although his heart was beating fast, he gathered his courage and bowed respectfully.

"Your Majesty," he said, "I must confess that I no longer have the ring you gave me. It began to fade after a few months and eventually dissolved completely. I searched for it and tried to find a way to preserve it, but I failed. I could have bought another ring and pretended it was yours, but I did not want to deceive you. I am sorry that I cannot return it."

The court fell silent. Some of the young men exchanged nervous glances, expecting the emperor to become angry.

Instead, the emperor's face lit up with a smile. He rose from his throne and announced, "Someshwar shall be my new minister!"

Everyone gasped in surprise.

"But, Your Majesty," someone asked, "he is the only one who has returned without a ring. Why should he be chosen?"

The emperor explained, "I gave each of you a ring made from a special material designed to dissolve over time. I wanted to discover who would have the courage to admit the truth rather than hide a mistake. Many of you returned shining rings, but Someshwar was the only one who came forward honestly." He turned towards Someshwar and continued, "A person who can admit a mistake and speak the truth, even when it may bring trouble, is worthy of trust. I need a minister who values honesty more than personal gain. Someshwar has proved that he possesses this quality." Someshwar was overwhelmed with relief and gratitude. He had feared that telling the truth would cost him his future, but it had earned him the emperor's respect instead.

From that day onwards, he served the emperor and the kingdom faithfully, remembering that honesty was the foundation of trust.

Moral

True strength lies in honesty, even when telling the truth seems likely to bring loss. ■

SST: Turn Those Forgetful Facts into Fun!

Dear Mr. Fix It,

I'm facing a problem with my studies. I find it difficult to remember my Social Studies (SST) chapters. The funny thing is that I can solve even challenging questions in Mathematics and Science, yet I struggle to remember what I read in SST.

No matter how many times I read a chapter or try to memorise it, much of the information seems to disappear

from my mind when I need it. This affects my performance and leaves me frustrated, because I know I can do better.

Could you please suggest some ways to improve my understanding and memory of SST? I would be grateful for any tips or techniques that could help me remember the lessons more easily.

Thank you for your time and support.

Yours sincerely,

- Anokhi Antani

Dear Anokhi,

First, take a deep breath. Your brain hasn't gone on holiday, and you certainly haven't lost your memory! You've already told me something important: you can tackle difficult Maths problems and Science questions. That means you know how to think, notice patterns and work things out. Now we'll help you use those same skills in SST.

Here's the secret: Social Studies is not meant to be a mountain of facts you must swallow whole. It is a collection of stories about people, places, choices and changes. Learn it like a detective, not like a photocopier!

Anokhi can crack tricky sums and solve Science puzzles, but Social Studies just won't stay in her memory. Mr. Fix-It has a cheerful plan to turn long chapters into little stories, colourful clues and easy-to-remember ideas. It's time to stop wrestling with SST - and start making friends with it!

1. Turn each chapter into a story.

When you study History, imagine you're watching a film. Who are the main characters? What happened first? What changed next? What was the result? For Geography, picture the place: mountains, rivers, farms, cities and people. In Civics, imagine how a school, town or country works. Stories and pictures are often easier to remember than isolated facts.

2. Be a question detective.

Before reading a section, turn its heading into a question. If the heading is "The Revolt of 1857", ask: "Why did the revolt happen? Who took part? What happened afterwards?" Read to find the answers. Your brain remembers better when it has a mission.

3. Close the book - and become the teacher.

After reading one small section, shut the book and explain it aloud in your own words, as if you're teaching a younger cousin - or a teddy bear! Then reopen the book and check what you missed. This is called active recall, but you can simply call it the "Teach-It-Back" trick. Rereading feels easy, but testing yourself helps you discover what you can truly remember.

4. Make tiny notes, not giant copies.

Don't rewrite every sentence. On one page, write key words, dates, names and causes or results. Use arrows, a simple timeline, a mind map or a small drawing. For example: Cause ? Event ? Result. Keep your notes short enough to review in a few minutes.

5. Revise in little visits.

Instead of trying to memorise a whole chapter in one sitting, revisit it briefly. Review it the same day, then the next day, after three days and again a week later. These short, spaced revisions help information stay in your memory. A five-minute quiz can be more useful than reading the chapter five times without testing yourself.

6. Connect facts to real life.

If you're learning about rainfall, think about the monsoon outside your window. If you're studying local government, think about roads, parks and rubbish collection in your neighbourhood. If a chapter describes a historical decision, ask yourself what you might have done in that situation. Facts become easier to remember when they mean something to you.

7. Play the memory game.

Make flashcards: write a question on one side and the answer on the other. Ask a family member to quiz you, or challenge yourself to answer ten questions in two minutes. You can even award yourself a point for every correct answer. Keep it fun - not stressful!

Your 20-minute SST mission

- 5 minutes: Read one small section carefully.
- 5 minutes: Make a mini mind map or list of key ideas.
- 5 minutes: Close the book and explain what you remember.
- 5 minutes: Check your answers and mark anything to revise tomorrow.

And remember, Anokhi: don't aim to memorise every sentence exactly as it appears in the textbook. First understand the idea; then learn the important names, dates, terms and facts your teacher expects you to know. If you forget something, don't scold yourself. Treat it as a clue telling you what to practise next.

Give these methods a fair try for two weeks. If you still find remembering difficult across several subjects, or it causes you a lot of worry, talk to a parent or teacher so they can help you find a learning method that suits you.

You can do this! Maths has its sums, Science has its experiments, and SST has its stories. Your mission is to discover them, connect the clues and tell the story back. Soon, those slippery facts may find it much harder to escape!

Cheering you on,

- Mr. Fix It

મધપૂડો

એ મોતને પડકારે પણ પાછીપાની ન કરે

શસ્ત્ર વગર પોતાનું રક્ષણ કરી શકશે ખરા?

હિંમત એ જ હથિયાર

હરીશ નાયક

સૈનિક એટલે શસ્ત્ર.

સરદાર એટલે સૈનિકોનો ઉપરી. સૈનક પાસે એક શસ્ત્ર હોય તો સરદાર પાસે બે-ત્રણ હથિયાર હોવા જરૂરી છે. એ હથિયારોથી જ એનો વટ અને મોભો વધે છે.

સરદારોનો ઉપરી વળી પાછો મંત્રી છે. મંત્રીમહાશય પાસે તો એથી ય વધારે હથિયાર હોવાં જોઈએ. પ્રધાન કોને કહ્યાં છે. ભાઈ!

પણ રાજ્યના એક મંત્રી છે. નામ છે હિંમતસિંહ. રાજ્યમાં લોકપ્રિય છે. બધે તેમની વાહવાહી છે. પણ હિંમતસિંહ કદી સાથે હથિયાર રાખતા નથી. તેમની પાણીદાર આંખો, તેમની ભરાવદાર મૂછો, તેમનો રુઆબદાર ચહેરો, બસ એ જ તેમનાં હથિયારો છે.

રાજાજીને કાને વાત ગઈ. બીજા દરબારીઓ કહે 'મહારાજ! હિંમતસિંહ ભલે હિંમતવાળા રહ્યા પણ સાથે હથિયાર તો હોવાં જ જોઈએ. તલવાર કે બંદૂક ન હોય તો ચાલે, ખંજર કે ખૂરપી ન હોય તો ચાલે, પણ સામાને ડર બતાવવા કંઈક તો હોવું જ જોઈએ! કોઈ વખત મુસીબત આવે તો નાહક રાજ્ય બદનામ થાય!'

દરબારીઓની હામાં હા લાવતા રાજા કહે, સાચી વાત છે. રાજ્યના ઉપરી પાસે હથિયાર તો જોઈએ જ. તેમણે હિંમતસિંહને બોલાવી મંગાવ્યા.

હાજર થયા હિંમતસિંહ.

રાજાજી કહે, 'હિંમતસિંહ! તમે હથિયાર કેમ રાખતા નથી?'

હિંમતસિંહ કહે, 'મહારાજ! લડાઈમાં જવાનું હોય તો હું હથિયાર વગર જ જાઉં. કોઈની મુસીબતનો સામનો કરવા ય જરૂર શસ્ત્રસજ્જ થઈને જાઉં.પણ પ્રજાની વચમાં ફરવાનું હોય ત્યારે ઠાલો તલવારોનો રૂઆબ શો બતાવવો?

રાજાજી કહે, 'પણ ધારો કે કોઈ અણધારી આફત આવી તો?'

હિંમતસિંહ કહે, 'રાજાજી! હથિયારોનું તો એવું છે કે તમે સાવધ ન હો તો તમારાં હથિયારો પણ નકામાં હોય છે. તમારી જ તલવારથી તમારું માથું ધડથી જુદું થઈ શકે છે. તમારો જ ભાલો તમારી છાતી વીંધી શકે છે.'

રાજાજી કહે, 'પણ, હથિયાર હોય જ નહિ તો...?'

હિંમતસિંહ કહે, 'તો હાજર સો હથિયાર. સૈનિકમાં એટલી આવડત તો હોવી જ જોઈએ. જાતમાં વિશ્વાસ રાખીને જે કોઈ ફરી શકે. બાકી ઠાલાં હથિયારો કંઈ રૂઆબ આપતાં નથી, એ તો ઘરેણાં કહેવાય, હથિયાર ન કહેવાય. કહ્યું છે ને કે શૂરને શસ્ત્ર શાં...?'

રાજાજી મનોમન જ બોલી ગયા - 'એમ...?' દરબારીઓ પણ ગણ ગણ કરીને કહેવા લાગ્યા, 'જુઓ તો ખરા એની વાત! એનો ખર્થ એ કે આપણે બધાં શોભાનાં હથિયારો રાખીએ છીએ, કેમ?'

હિંમતસિંહ ગયા પછી દરબારીઓએ તો રાજાજીને ખૂબ ચડાવ્યા. રાજાજી પણ હિંમતસિંહના કેફથી જરાક કરડાયા હતા.

તેઓ કહે, 'એમ! શસ્ત્ર વગર એ પોતાનું રક્ષણ કરી શકશે ખરા? એનું ગુમાન ઉતારવું પડશે. પરીક્ષા જ લેવી પડશે, પછી જોઈએ કે બેટો શસ્ત્ર વગર કેવીક હિંમત દાખવે છે?'

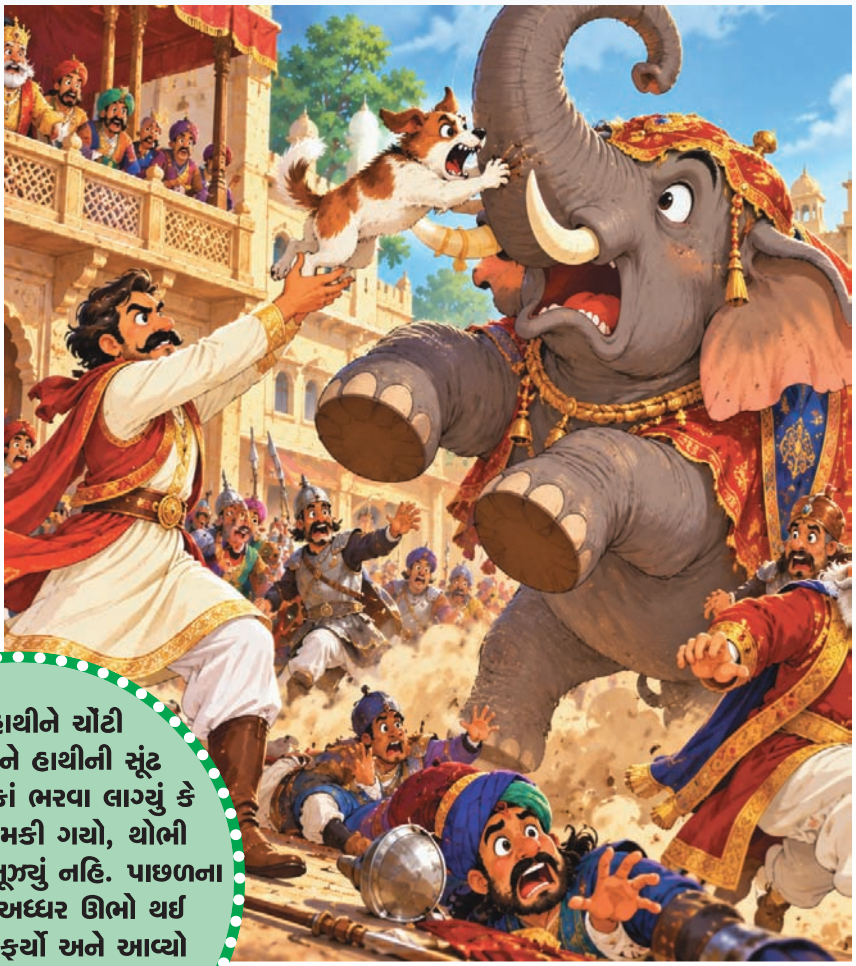

કૂતરું હાથીને ચોંટી જ પડયું અને હાથીની સૂંઢ પર એવા બચકાં ભરવા લાગ્યું કે ગાંડો હાથી ચમકી ગયો, થોભી ગયો. તેને કંઈ સૂઝ્યું નહિ. પાછળના બે પગ ઉપર અધ્ધર ઊભો થઈ ગયો. પાછળ ફર્યો અને આવ્યો હતો એ દિશામાં દોડવા જ લાગ્યો.

અને એક વખતે તેમને એવી તક મળી ગઈ. એક હાથી આમે ય ગાંડો હતો. છૂટો થતો કે ભાંગફોડ અને દોડાદોડ કરી મૂકતો, લોકોમાં એ હાથીનો ભય પેસી ગયો તો. રાજાના હુકમથી એ હાથીને બાંધીને જ રાખવામાં આવતો. એ હાથીનું નામ હતું મંગલ. લોકો એને મંગલ ગાંડો કહેતા.

રાજાએ જોયું કે હિંમતસિંહ નિરાંતે સામી ફળીએ આવી રહ્યો છે, એને કોઈ ભાન નથી. પરવા કે ફિકર પણ નથી. સાથમાં હથિયાર તો હિંમતસિંહ રાખતો જ ન હતો.

રાજાએ લાગ જોયો. મહાવતને ઈશારત કરી દીધી. મહાવતે હાથીને વધુ ગાંડો અને ઘેલો બનાવી હિંમતસિંહ સામે છોડી મૂક્યો.

હાથી એક તો ગાંડો તેમાં સરાટાસટ તેને ખૂબ માર પડયો. અરે, તલવાર અને ભાલા પણ ભોંકાયાં.

તે તો ઈહીંહીંહીંહ... કરીને ચિડાતો બેફામ બનીને દોડવા લાગ્યો.

દોડવા માટે જગા ન હતી. સામે ફળી હતી અને તેમાં જ આગળ દોડી શકાતું હતું. હાથી તો ધસમસી ગયો એ જ દિશામાં.

જોતજોતામાં લોકોએ ભાગાભાગ કરી મૂકી. ચીસાચીસ, હોહા, ધમાલ, ભાંગફોડ અને.... હાથી સીધો હિંમતસિંહની સામે. હિંમતસિંહે હાથીને આવતો જોયો. તે મૂઠીવાળીને ભાગી શકે તેમ હતું પણ તે ભાગવા માંગતો ન હતો. ભાગવા જતાં ય કદાચ મોત થાય! અને મંત્રી તો મરદ કહેવાય! તે ભાગે. મોતને પડકારે પણ પાછીપાની ન કરે.

એક ક્ષણમાં તેણે વિચારી લીધું કે, શું કરવું? જાતે બચવાનું હોય, લોકોને ય બચાવવાના હતાં! પાસે હથિયાર તો કોઈ હતું જ નહિ. રાજાજીનાં શબ્દો યાદ આવી ગયા - 'પાસે શસ્ત્ર હોય તો સારું.'

પણ વિચારવાનો સમય જ ક્યાં હતો? અને... લો આ હાથી તો આવી લાગ્યો. આપણી પર અને સૂંઢ લંબાવી, લીધો હિંમતસિંહને સકંજામાં અને...

...પણ ત્યાં જ હિંમતસિંહની નજર એક ખૂણામાં લપાઈને પડી રહેલાં કૂતરા પર પડી. કૂતરું અડિયલ-મડિયલ હશે. ડરેલું બીધેલું હશે.

હિંમતસિંહે તો ઉપાડ્યું એ કૂતરું અને સીધું ફેંક્યું હાથી ઉપર.

હાથીના માથા ઉપર જ એ કૂતરું, ડરેલું, ચિઢાયેલું, કરડકણું ને છેડાયેલું તો હતું જ. કેઉ... કેઉ... કરતું કૂતરું હાથીને ચોંટી જ પડયું અને હાથીની સૂંઢ પર એવા બચકાં ભરવા લાગ્યું કે ગાંડો હાથી ચમકી ગયો, થોભી ગયો. તેને કંઈ સૂઝ્યું નહિ. પાછળના બે પગ ઉપર અધ્ધર ઊભો થઈ ગયો. પાછળ ફર્યો અને આવ્યો હતો એ દિશામાં દોડવા જ લાગ્યો.

હિંમતસિંહની સમયસૂચકતાએ તેના પોતાના પ્રાણ બચાવી લીધા. પ્રજાના જાનમાલ પણ બચાવી લીધા.

પણ રાજાના સૈનિકો હાથીની પાછળ આવતા હતા. દરબારીઓ હાથીનો હાહાકાર જોવા માગતા હતા. બધા સાથે ખુદ રાજાજી પણ હિંમતસિંહની અવદશા જોવા માગતા હતા.

તેને બદલે આ તો ઊંધું થયુ. હાથી પાછો ફર્યો, વધુ ગાંડો અને બેબાકળો, બાવરો બનીને.

ભાગ મારા બાપ, છતાં હથિયારો, તો ય સૈનિકો અને સરદારો ભાગ્યા. અરે, તલવાર ખેંચીને રાજાજી પણ ભાગ્યા.

એ ગાંડા હાથીને પોતાનાં પરાક્રમ અને યુક્તિથી હિંમતસિંહે કેદ કરી લીધો. પણ જ્યારે બધાંના હૈયાં માંડ ધકડતાં શાંત થયા ત્યારે તેણે રાજાજીને પૂછ્યું, કાં રાજાજી? હાજર સો હથિયાર? આપ સૌની પાસે હથિયાર તો હતા જ પછી બધા ભાગ્યા કેમ?

રાજાજી કહે, 'હિંમતસિંહ, તારી વાત સાચી હોં! ભય સામે, સમય સાચવે તે સારવાર. બાકી શોભાનાં શસ્ત્રો તો નકામાં જ હોં!'

રાજાજી જાતે જ્યારે હિંમતસિંહની હિંમતની કદર કરતા હતા ત્યારે ચાપલૂસ દરબારીઓ પોકારતા હતા, 'હિંમતસિંહની જે.' ■

*બાળમિત્રો, શું તમે જાણો છો કે 'ઝગમગ'માં તમે આ અને અન્ય પાનાં પર જેમને નિયમિતપણે વાંચતા આવ્યા છો તે લેખક **હરીશ નાયક**ની ૨૮ ઓક્ટોબરે ૧૦૦મી જન્મ જયંતી છે? 'ઝગમગ'ના પ્રારંભકાળથી જ એમણે બોધકથાઓ, સાહસકથાઓ, વિજ્ઞાનવાર્તાઓ, પર્યાવરણની કથાઓ, કેપ્ટન કદાવર અને ટ્રીગન એમ્પાયર જેવી ચિત્ર વાર્તાઓ આપી છે. એમણે ટારઝન કિશોરી જેવી કથા લખી હતી, જેમાં કિશોરી નાયિકા હતી. પોતાના જમાના કરતાં આ કથા ઘણી આગળ હતી. તેઓ ખૂબ પ્રભાવિત ઢબે વાર્તા કહી સંભળાવતા પણ ખરા. એક જ વરસમાં પાંચ લાખ બાળકોને વાર્તા કહેવાનો એમનો વિક્રમ છે. તેથી જ તેઓ બાળકોમાં વાર્તાદાદા તરીકે જાણીતા અને માનીતા હતા. મે ૨૦૨૪માં તેમને રાષ્ટ્રપતિ દ્વારા પદ્મશ્રી પુરસ્કારથી સન્માનિત કરવામાં આવ્યા હતા. ૨૪ ઓક્ટોબર ૨૦૨૩ના રોજ તેમનું દેહાવસાન થયું. વી મિસ યુ, વાર્તાદાદા!*

ખોરાક નગર

ડૉ. પારુલ અમિત 'પંખુડી'

એક નાનકડું અને મજાનું શહેર હતું, જેનું નામ ખોરાક નગર! અહીં કોઈ માણસો નહીં, પણ ખાવા-પીવાની ચીજવસ્તુઓ રહેતી હતી. મેગી, પાસ્તા, સોસ, ચોકલેટ અને બિસ્કિટ- આ બધાં અહીં પાકા મિત્રો બનીને હળીમળીને રહેતાં હતાં.

ખોરાક નગરમાં રોજ સવારે કોઈ ઘડિયાળનું એલાર્મ નહીં, પણ પ્રેશર કુકરની સીટી વાગતી- 'ફ્ફ્ફ્ફૂઉઉ...!' અને એ અવાજ સાથે જ આખુંય નગર જાગી ઊઠતું.

આજે તો ખાસ દિવસ હતો, કારણ કે વેકેશન પછી શાળા ફરી શરૂ થવાની હતી!

સૌપ્રથમ મેગી જાગી. તે સ્વભાવે બહુ જ ઉતાવળી અને ઝડપી હતી-માંડ બે જ મિનિટમાં તૈયાર! 'અરે બાપરે, ક્યાંક સ્કૂલે પહોંચવામાં મોડું ન થઈ જાય!' એમ બબડતાં તેણે પોતાનો પીળો ડ્રેસ સરખો કર્યો, ગળામાં ચમચી-કાંટો (ફોર્ક) સજાવ્યો અને દોડતી બહાર આવી.

પાછળથી ધીમા ડગલે પાસ્તા પ્રિન્સ આવ્યો. તે એકદમ શાંત અને સ્ટાઈલિશ હતો - ક્યારેક વળાંકવાળો તો ક્યારેક સીધો! તેણે પૂછ્યું, 'મેગી, આટલી બધી ઉતાવળ કેમ કરે છે?'

મેગી હસીને બોલી, 'સ્કૂલે સમયસર પહોંચવાનું છે, કંઈ પિકનિક કરવા નથી જવાનું!'

બંને શાળાએ પહોંચ્યાં ત્યાં વર્ગખંડમાં લાલચટક સોસ સર પધારી ચૂક્યા હતા. તેઓ અત્યંત અનુભવી, પ્રભાવશાળી અને બુદ્ધિશાળી હતા. 'બાળકો, જીવનમાં હંમેશાં શિસ્ત જાળવવી જોઈએ,' કહીને તેમણે સીટી વગાડી.

એવામાં ચોકલેટ ચિન્કી હાંફતી હાંફતી આવી. ગરમીને કારણે તે અડધી ઓગળી રહી હતી! 'મિત્રો, હું તૈયાર છું... લગભગ!' તે અડધી રેપરમાં લપેટાયેલી અને અડધી બહાર ડોકાતી હતી.

એને જોઈને મેગીએ આંખો મોટી કરી કહ્યું, 'ચિન્કી! રસ્તામાં કીડી-મકોડા તને બચકાં ભરી લેશે! તારે યુનિફોર્મ બરાબર પહેરવો જોઈએ ને!'

મેગીએ આંગળી ઊંચી કરી કહ્યું, 'મિત્રતા એટલે મુશ્કેલીમાં એકબીજાની રાહ જોવી!' પાસ્તા બોલ્યો, 'મિત્રતા એટલે અલગ સ્વભાવ હોવા છતાં સાથે હળીમળીને રહેવું.' બિસ્કિટ બોલ્યો, 'મિત્રતા એટલે ગરમ ચા જોડે કરકરું બિસ્કિટ!'

સૌથી છેલ્લે બિસ્કિટ બબ્લુ આવ્યો. એકદમ કરકરો, ગોળમટોળ અને સદાબહાર હસતો રહેતો બબ્લુ! તે ચાલતો ત્યારે 'કંચી... કંચી...' અવાજ આવતો.

પાસ્તાએ મજાક કરતાં કહ્યું, 'તારા ચાલવાનો અવાજ સાંભળીને તો આખી શાળાના વિદ્યાર્થીઓ રિસેસ પડી ગઈ હોય તેમ ભૂખ્યા થઈ જશે!'

ટિફિન ટાઉન વિદ્યાલયમાં પ્રાર્થના પછી ક્લાસ શરૂ થયો. બ્લેકબોર્ડ પર સુંદર અક્ષરે લખાયું હતું- 'આજનો પાઠ- મિત્રતા અને પરસ્પર સહયોગ.'

વર્ગશિક્ષિકા દૂધ મેડમ હતાં-એકદમ શ્વેત, શાંત અને મીઠાં-મધુરાં!

દૂધ મેડમે પૂછ્યું, 'બાળકો, સાચી મિત્રતા એટલે શું?'

મેગીએ આંગળી ઊંચી કરી કહ્યું, 'મિત્રતા એટલે મુશ્કેલીમાં એકબીજાની રાહ જોવી!'

પાસ્તા બોલ્યો, 'મિત્રતા એટલે અલગ સ્વભાવ હોવા છતાં સાથે હળીમળીને રહેવું.'

બિસ્કિટ બોલ્યો, 'મિત્રતા એટલે ગરમ ચા જોડે કરકરું બિસ્કિટ!'

ચોકલેટ ચિન્કી શરમાઈને બોલી, 'અને જરૂર પડે ત્યારે કીડી-મકોડા સામે પણ મિત્રનું રક્ષણ કરવું!'

આ સાંભળી આખો વર્ગ ખડખડાટ હસી પડ્યો.

બપોરે જેવી રિસેસ પડી કે અચાનક વાદળો ઘેરાયાં અને સોસ જેવો લાલ રંગનો ધોધમાર વરસાદ તૂટી પડ્યો! બધાં નાનાં બાળકો ગભરાઈ ગયાં. એવામાં એક નાનકડું નૂડલ લપસીને કાદવમાં પડ્યું.

મેગી તરત દોડી ગઈ. પાસ્તાએ પોતાનો લાંબો હાથ લંબાવીને તેને ટેકો આપ્યો. બિસ્કિટે પાણી પર પોતાનો કરકરો પથારો

મેગી તરત દોડી ગઈ. પાસ્તાએ પોતાનો લાંબો હાથ લંબાવીને તેને ટેકો આપ્યો. બિસ્કિટે પાણી પર પોતાનો કરકરો પથારો કર્યો જેથી કોઈ લપસી ન પડે, અને ચોકલેટે પોતાનું મોટું સિલ્વર રેપર તાણીને વરસાદ સામે છત્રી બનાવી દીધી!

કર્યો જેથી કોઈ લપસી ન પડે, અને ચોકલેટે પોતાનું મોટું સિલ્વર રેપર તાણીને વરસાદ સામે છત્રી બનાવી દીધી!

સોસ સર આ દ્રશ્ય જોઈને હર્ષથી ગદગદ થઈ ગયા. તેમણે નજીક આવીને પીઠ થાબડી, 'શાબાશ બાળકો! આ જ સાચી મિત્રતા છે, આને જ સાચું ટીમવર્ક કહેવાય!'

વરસાદ થંભ્યો એટલે સૌએ સાથે મળીને મેદાન સાફ કર્યું. દૂધ મેડમે સ્મિત વેરતાં કહ્યું, 'આજે તમે મિત્રતાનો પાઠ માત્ર ચોપડીમાંથી ભણ્યા નથી, સાચા અર્થમાં જીવ્યા છો!'

શાળા છૂટ્યા પછી બધાં હસતાં રમતાં ઘેર પાછાં ફરી રહ્યાં હતાં. મેગી બોલી, 'આજનો દિવસ બે મિનિટ જેવો ઝડપી નહીં, આખી જિંદગી યાદ રહે તેવો અદ્ભુત હતો!'

પાસ્તાએ પણ મલકાઈને ઉમેર્યું, 'હા, જિંદગીમાં આવા વળાંકો આવે અને સાચા મિત્રો સાથે હોય, તો જ જીવવાની ખરી મજા આવે છે!' તે દિવસથી ખોરાક નગરનાં તમામ ભૂલકાં સમજી ગયાં કે પ્રેમ, નિસ્વાર્થ સેવા અને સંપ એ જ જીવનનો સાચો અને મીઠો સ્વાદ છે. ■

Brown Girl

Continued from page 11

Why Is This Book Important?

Brown Girl Dreaming helps readers understand history through the eyes of a child. Instead of presenting racism and segregation merely as historical facts, Woodson shows how they affected families, communities and everyday experiences.

The book also celebrates African American heritage, family traditions and the importance of remembering where we come from. It encourages readers to appreciate different backgrounds and understand experiences beyond their own.

Its poetic form makes it special, too. Woodson uses simple yet powerful language to turn ordinary memories into meaningful moments. Readers who might find a long historical novel difficult can discover how poetry tells a complete, moving story.

The book won the 2014 National Book Award for Young People's Literature and received a Newbery Honor in 2015, among several other major literary honours. These recognitions reflect its importance in children's literature.

What Should Children Learn From the Book?

Be proud of your identity. Your family, culture and experiences are important parts of who you are.

Listen to the stories of older generations. Parents and grandparents carry memories that can help us understand our roots and learn from the past.

Use your voice. Even if you struggle to express yourself, keep trying. Writing, speaking, drawing or creating can help you share your thoughts.

Respect differences. People may have different histories, beliefs and experiences. Understanding these differences helps us become kinder and more thoughtful.

Never give up on learning. Jacqueline's journey shows that difficulties with reading or writing need not prevent someone from becoming a successful author.

Above all, children should understand that their stories matter. They do not need to be famous or extraordinary to have something worth sharing.

Final Words

Brown Girl Dreaming is a beautiful reminder that discovering yourself is a journey. Our families shape us, history teaches us, and words help us make sense of our experiences.

The book has not, to my knowledge, been adapted into a major feature film or television series. Its impact, however, extends beyond the printed page through readings, educational discussions and its recognition in schools and libraries.

For young readers, Woodson's memoir offers an encouraging lesson: your voice matters, your past has meaning, and your dreams deserve room to grow. Sometimes, a few honest words can tell a story that stays with us for a lifetime.

Word count: Approximately 690 words, including headings, the introduction and quotations.■

આપણા સ્વાતંત્ર્ય નાયકો

વિષ્ણુ ગણેશ પિંગળે

વિષ્ણુ ગણેશ પિંગળે મહારાષ્ટ્રનાં પૂનાના વતની હતા. એન્જિનિયરિંગનું ભણવા તેઓ અમેરિકા ગયેલા. અમેરિકામાં એ વખતે ભારતીયોમાં ગદર પાર્ટીનું બહુ વર્ચસ્વ. વિષ્ણુ તેના સંપર્કમાં આવતાં દેશભક્તિના રંગે રંગાયા. ઘરના લોકોને એમ હતું કે દીકરો એન્જિનિયરીંગનું શિક્ષણ લઈને આવશે ને ખૂબ પૈસા કમાઈ આપશે. પરંતુ વિષ્ણુ અમેરિકાથી ઘરે ન જતાં પંજાબ પહોંચ્યા. પાર્ટી તરફથી તેમને દેશમાં અંગ્રેજ સરકાર વિરુદ્ધ વિદ્રોહ જગાવવાનો આદેશ મળ્યો હતો. ભારત આવીને વિષ્ણુએ આખા દેશનો પ્રવાસ કર્યો. પંજાબના ક્રાંતિકારીઓ સાથે તો અમેરિકાથી જ સંપર્ક હતો. કોલકાતા જઈને બંગાળના ક્રાંતિકારીઓનો પરિચય કેળવ્યો. રાસબિહારી બોઝ અને શચીન્દ્રનાથ સાન્યાલ તેમનાથી બહુ પ્રભાવિત થયા. ત્યાં એમને કરતારસિંહ સરાબા તરફથી પંજાબ પાછા ફરવાનો આદેશ થતાં રાસબિહારી બોસને સાથે લઈને તેઓ પંજાબ આવ્યા. પોષાકથી તેઓ પૂરેપૂરા પંજાબી બની ગયા હતા. ભાષા પણ ત્યાંની સરસ લોકોથી બોલી શકતા. પાર્ટી દ્વારા ૨૧ ફેબ્રુઆરી, ૧૯૧૫ના રોજ વિપ્લવ જગાવવાનું નક્કી કરવામાં આવ્યું. વિષ્ણુને મેરઠની છાવણીમાં વિદ્રોહ ભડકાવવાનું કામ સોંપવામાં આવ્યું. ત્યાં ૧૨ નંબરના રસાલામાં એમણે પરિચય કેળવીને ઘૂસ મારી. આ રસાલામાં નાદિરખાન નામનો એક લુચ્ચો જમાદાર હતો. તેણે વિષ્ણુને ફસાવવા અંગ્રેજ સરકાર વિરુદ્ધ ખોટું બોલવા માંડ્યું. વિદ્રોહ થતો હોય તો પોતે ખૂબ રાજી છે એમ કહી તેણે વિષ્ણુને બોમ્બની વ્યવસ્થા કરી આપવાની ખાતરી આપી. તેની વાતથી ભોળવાઈને વિષ્ણુ બોમ્બ લેવા તેની સાથે બનારસ ગયા. ત્યાંથી વિષ્ણુને દસ બોમ્બ મળ્યા તો ખરા, પરંતુ આ બોમ્બે એમના માટે જ આફત સર્જી, તેઓ ડબ્બામાં બોમ્બ લઈને મેરઠથી પાછા આવ્યા કે દગાબાજ જમાદારે વિષ્ણુની બોમ્બના ડબ્બા સાથે ધરપકડ કરાવી દીધી. વિષ્ણુ હવે એને શું કરી શકે ? લાહોર ષડયંત્રના નામથી તેમના પર કેસ ચલાવવામાં આવ્યો. ગિરફતાર થનારા વિષ્ણુ એકલા નહોતા. એક યા બીજા કારણસર જેલમાં જનારા ગદર પાર્ટીના કાર્યકરોની સંખ્યા એકસઠ હતી. ગદર પાર્ટીની વિપ્લવની યોજના પર પાણી કરી વળ્યું. તમામ ક્રાંતિકારીઓએ વકીલ રાખવાની ના પાડી દીધી. સરકારે ન્યાયનું નાટક પૂરું કરીને ફેસલો સંભળાવ્યો. સાતને ફાંસીની સજા કરવામાં આવી. આ સાતમાં વિષ્ણુ સિવાય બધા પંજાબી ક્રાંતિકારીઓ હતા. ૧૬ નબેમ્બર, ૧૯૧૫ના રોજ તેમને લાહોરની જેલમાં ફાંસીએ લટકાવી દેવામાં આવ્યા. મહારાષ્ટ્રની ભૂમિમાં જન્મેલો ક્રાંતિકારી અમેરિકા જઈ પંજાબની ધરતી પર શહીદ થયો.

વિષ્ણુને મેરઠની છાવણીમાં વિદ્રોહ ભડકાવવાનું કામ સોંપવામાં આવ્યું. ત્યાં ૧૨ નંબરના રસાલામાં એમણે પરિચય કેળવીને ઘૂસ મારી. આ રસાલામાં નાદિરખાન નામનો એક લુચ્ચો જમાદાર હતો. તેણે વિષ્ણુને ફસાવવા અંગ્રેજ સરકાર વિરુદ્ધ ખોટું બોલવા માંડ્યું.

- જિતેન્દ્ર પટેલ

Mount Olympus: Greece's 52-Peak Mountain

Mount Olympus is located in Greece. It is the tallest mountain in Greece, standing at approximately 2,918 meters. Its highest peak is called Mytikas. Situated in the northern part of Greece, this mountain holds great importance in ancient Greek culture. In Greek mythology, it is considered the home of the gods, and Zeus, the king of the gods, is closely associated with it. According to ancient belief, twelve major deities resided here, giving the mountain immense religious and mythological significance.

Mount Olympus is renowned for its rich biodiversity and plant life. Made picturesque by its 52 peaks, numerous slopes, varying elevations, caves, and valleys, it attracts travelers from around the world. Mythological legend holds that this mountain is never touched by rain. Around 1,700 species of flora are found in this mountain region—many rarely seen anywhere else. It is also home to 32 species of mammals, 108 species of birds, and hundreds of species of butterflies. Mount Olympus stands at 2,917 meters and is celebrated as a major European landmark. The region is designated as a protected world heritage site. Nearby lies the ancient city of Dion, where archaeological excavations have unearthed artifacts dating back to ancient Roman times.

શ્રવણ બેલગોલાની વિરાટ મૂર્તિ: ગોમતેશ્વર

ભારતના કર્ણાટકમાં બેંગાલુરૂ નજીક આવેલું શ્રવણ બેલગોલા ભગવાન ગોમતેશ્વરની વિરાટ મૂર્તિથી વિશ્વપ્રસિધ્ધ છે. તે જૈનોનું યાત્રાધામ છે. ગોમતેશ્વરને બાહુબલીના નામે પણ ઓળખાય છે. પ્રતિમાના ચહેરા પર શાંતિ, ધીરજ અને વૈરાગ્યની ભાવના જોવા મળે છે. આ પ્રતિમા જૈન ધર્મની ત્યાગ, તપસ્યા, શાંતિ અને અહિંસાની ભાવનાનું પ્રતીક છે. ઇ.સ. ૯૮૧માં ૫૭ ફૂટ ઊંચી આ મૂર્તિ એક જ ખડક કોતરીને બનેલી છે. કોઈ પણ આધાર વિના સ્વતંત્ર પણે ઊભેલી વિશ્વની વિરાટ પ્રતિમાઓમાં સ્થાન છે. ભગવાન બાહુબલી બંને હાથ શરીરની બાજુમાં રાખીને ઊંડા ધ્યાનમાં ઊભેલા દર્શાવવામાં આવ્યા છે. તેમના પગ અને હાથની આસપાસ વેલીઓ ચડેલી દર્શાવવામાં આવી છે. આ લાંબા સમય સુધી સ્થિર રહીને કરેલી તપસ્યાનું પ્રતીક છે.

શ્રવણવેલગોલામાં આવેલી આ મૂર્તિ સિવાય ૨૦ ફૂટથી ઊંચી એવી અન્ય ચાર પ્રતિમા પણ જાણીતી છે. કરકલા (ઉડુપી)ની ઇ.સ. ૧૪૩૦માં બનેલી ૪૨ ફૂટ ઊંચી મૂર્તિ, બીજી ૩૯ ફૂટ ઊંચી તેમજ મૈસુરમાં આવેલી ૨૦ ફૂટ ઊંચી બાહુબલીની પ્રતિમા પણ ૧૨મી સદીમાં સ્થપાયેલી.શ્રવણબેલ ગોલાની બાહુબલીની પ્રતિમા ૩૦ કિલોમીટર દૂરથી પણ નજરે પડે છે તેટલી ઊંચી છે અને અદ્‌ભૂત શિલ્પકળાનો નમૂનો છે.

મધમાખી મધ શા માટે બનાવે છે?

મધમાખીઓ દિવસમાં હજારો ફૂલ અને મધપૂડા વચ્ચે ચક્કર મારીને મધપૂડામાં મધ એકઠું કરે છે. આટલી સખત મહેનત કરીને મધમાખી મધ બનાવીને શા માટે એકઠું કરે છે તે જાણો છો? મધ મધમાખીનો ખોરાક છે. પાનખર ઋતુમાં વૃક્ષોના પાન ખરી પડે અને ફૂલો પણ ઓછા ખીલે એટલે ખોરાક મળે નહીં. આ અછતના સમય માટે મધમાખી ખોરાકનો સંગ્રહ કરી રાખે છે. વસંતઋતુમાં વધુ ફૂલો ખીલે તેનો લાભ લઈ મધમાખી સખત પરિશ્રમ કરીને બને તેટલું વધુ મધ એકઠું કરી રાખે છે. મધ આપણા માટે પણ ખોરાક અને દવા તરીકે ઉપયોગી થાય છે.મધમાખી મધ ઉપરાંત બીજાં ઘણાં દ્રવ્યો પણ બનાવે છે. ષટકોણ આકારના ખાનાવાળો મધપૂડો બાંધવા માટે મધમાખી પોતાના શરીરમાં મીણ બનાવે છે. આ મીણ વડે જ મધપૂડો બને છે જે તદ્દન વોટરપ્રૂફ હોય છે. મધમાખી ફૂલોમાંથી રસ ચૂસે ત્યારે થોડી પરાગરજ પણ લઈ જાય છે. આ પરાગરજમાં પોતાની લાળ મેળવી પ્રોપોલીસ નામનો ચીકણો પદાર્થ બનાવે છે. આ પદાર્થ પણ મધપૂડાની રચના માટે ઉપયોગી છે.

માણસ સાથે સામ્ય ધરાવતા વાનર: ગોરિલા

ઉત્ક્રાંતિવાદમાં વાનરમાંથી રૂપાંતર થઈને મનુષ્ય બન્યો તે જાણીતી વાત છે. આજે પણ ચિમ્પાન્ઝી, ગોરિલા, ઉરાંગઉટાંગ અને બોનોલો જેવા વાનરોમાં મનુષ્ય જેવા લક્ષણો જોવા મળે છે. તેમાં ગોરિલા તદ્દન માણસ જેમ જ વર્તે છે.શરીર પર ભરચક વાળ ધરાવતા ગોરિલા બે પગે ઊભા હોય ત્યારે પાંચ ફૂટ ઊંચા હોય છે. તે ચાર પગે ચાલે છે. તેના આગલા બે પગની હથેળી માણસ જેવી જ હોય છે. તેના અંગુઠાની પ્રિન્ટ પણ માણસની જેમ જુદી જુદી હોય છે. ગોરિલા તેના આગલા પગનો ઉપયોગ હાથની જેમ કરી શકે છે. ગોરિલાને પણ ૩૨ દાંત હોય છે .આફ્રિકા, કોંગો, યુગાન્ડા અને નાઈઝિરિયાના જંગલોમાં ગોરિલાની વસતિ છે. ગોરિલા ટોળામાં રહે છે. ગોરિલા શાકાહારી છે. અને આખો દિવસ ફળફળાદિ શોધીને ખાધા કરે છે. ગોરિલા બુધ્ધિશાળી પ્રાણી છે. તેને તાલીમ આપીને ઘણા કામ શીખવી શકાય છે.ગોરિલા માણસની જેમ હસી શકે છે. ખોંખારો ખાઈ શકે છે અને રડી પણ શકે છે. તે માણસ પર કદિ હુમલો કરતા નથી.

વિશ્વના વિજ્ઞાનીઓ

Discoverer of Comets: Eugene Merle Shoemaker

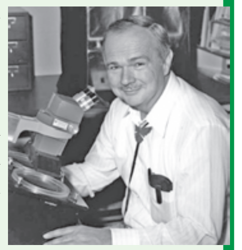

Many scientists have contributed to universe and space research. Very few scientists, however, have studied collisions between celestial bodies. Gene Shoemaker was the first to discover impact craters formed on Earth by fallen meteorites. He established the distinct science of celestial collisions and was a pioneer in the systematic study of space. He discovered around 30 comets.

Eugene Merle Shoemaker was born on April 28, 1928, in Los Angeles, USA. His parents were teachers. From childhood, Shoemaker was fascinated by the study of rocks and minerals. He graduated at the age of 16. Later, he earned a master's degree from the California Institute of Technology and began his teaching career; many of his students were older than he was. Shoemaker completed his PhD at the age of 32. His primary research focus was proving that Barringer Crater was created by a meteorite striking Earth, a discovery he made by conducting in-depth studies of the rocks found in the crater. In those days, hardly anyone was willing to believe that celestial objects could crash into Earth.

In 1961, Shoemaker began his career in the Astrogeology Research Program of the United States Geological Survey. At that time, preparations were underway to launch the Apollo missions to the Moon. Shoemaker was assigned the task of studying lunar rocks and became the first director of this field. He wished to travel to the Moon himself, but could not go because he developed Addison's disease. After playing a vital role in lunar missions, he went on to discover numerous comets. The comet Shoemaker–Levy, which he co-discovered, is widely known. Shoemaker received numerous honors for his contributions to space exploration. He died in a car accident in Australia in 1997. In accordance with his final wish, his ashes were sent to the Moon.

What Kind of Planet Can Support Life?

You may have read stories about extraterrestrials or aliens, and alien fiction is often seen in films. At present, however, life is not known to exist on any planet other than Earth. Scientists continue to research whether life or aliens inhabit other planets and celestial bodies outside our solar system. Even if life exists on planets millions of light-years away, it cannot be observed directly; scientists estimate its possibility by studying atmospheric conditions and other planetary features.

Scientists have determined the conditions under which life is possible on a planet. A planet must not be so close to its star that it experiences extreme heat, nor so far that it suffers extreme cold. The planet must have water. Since living organisms are carbon-based, the planet must also contain carbon, along with solid ground for organisms to inhabit—some planets are merely giant balls of gas and clouds. Scientists have identified thousands of candidate planets meeting such conditions, known as extrasolar planets (exoplanets). However, a planet inhabited by alien life has not yet been found.

દક્ષિણ ધ્રુવની અજાયબ ભૂગોળ

દક્ષિણ ધ્રુવ (એન્ટાર્કટીકા) વિશ્વનું સૌથુ મોટું રણ છે. તે સૌથી ઠંડો, સૌથી ઊંચો, સૌથી વધુ પવનવાળો અને સૌથી સૂકો ખંડ છે. તેના હાઈરિજ વિસ્તારમાં તાપમાનનો પારો માઇનસ ૯૩ ડિગ્રી રહે છે. દક્ષિણ ધ્રુવ પર સૌથી ઊંચુ તાપમાન ૧૮ સેન્ટ્રીગ્રેડ નોંધાયું હતું. વિશ્વના મીઠાપાણીનો ૯૦ ટકા હિસ્સો દક્ષિણ ધ્રુવમાં બરફ સ્વરૂપે સચવાયેલો છે. દક્ષિણ ધ્રુવની પ્રથમ સફર ઇ.સ.૧૮૨૦માં રશિયન સાહસિકોએ કરી હતી. અહીંના કેટલાક વિસ્તારોમાં લાખો વર્ષથી વરસાદ કે બરફવર્ષા થઈ નથી. ત્યાં માત્ર જામેલો બરફ જ છવાયેલો છે. ચીલીએ દક્ષિણ ધ્રુવ પર એક ગામ વસાવ્યું છે. વિલા લા એસ્ટ્રેલાસ નામના ગામમાં કાયમ લગભગ ૧૩ ડિગ્રી સેન્ટીગ્રેડ તાપમાન રહે છે. આ ગામમાં શાળા, કોલેજ, ચર્ચ, પોસ્ટ ઓફિસ, બેન્ક, ટીવી અને મોબાઈલ ટાવર અને ઇન્ટરનેટ પણ છે. દક્ષિણ ધ્રુવ એક માત્ર ખંડ છે કે જ્યાં ટાઇમઝોન નથી.

દક્ષિણ ધ્રુવ પરનું બરફનું પડ ૪ કરોડ વર્ષથી અકબંધ છે. વિશ્વના ૩૮ દેશોએ કરાર કરીને સેના પ્રવૃત્તિ, ખાણ ખોદકામ, અણુધડાકા કરવા પર પ્રતિબંધ છે અને ન્યુકિલયર કચરો પણ ત્યાં ફેંકી શકાતો નથી. અહીં બરફ વિસ્તાર હેઠળ લગભગ ૩૦૦ જેટલા તળાવ છે. જે પૃથ્વીના પેટાળની ગરમીને કારણે થીજી જતાં નથી. દક્ષિણ ધ્રુવ પર એક જવાળામુખી પણ છે. જેની ટોચેથી બરફના કણો બહાર ફેંકાય છે. દક્ષિણ ધ્રુવ પર લગભગ સાત જેટલા ચર્ચ છે. દક્ષિણ ધ્રુવની જમીન વિસ્તાર પર ઓસ્ટ્રેલિયા સૌથી વધુ અધિકાર ધરાવે છે. લગભગ ૨૦ લાખ ચોરસ કિલોમીટર તેના તાબામાં હોવાનો દાવો કરે છે.

ફનટાઇમ

શિક્ષક: પપ્પા અને મમ્મીમાં શું ફરક છે?
વિદ્યાર્થીઃ સર, પપ્પા બોલે ત્યારે મમ્મી સાંભળે છે અને મમ્મી બોલે ત્યારે પપ્પા સાંભળતા જ નથી!

મમ્મીઃ બેટા, ઊઠી જા! સૂરજ ઊગી ગયો!
પિન્કીઃ તો સૂરજને કહો ને, મને કેમ ઉઠાડે છે?

શિક્ષક: તેં હોમવર્ક કેમ નથી કર્યું?
વિદ્યાર્થીઃ સર, લાઇટ જતી રહી હતી.
શિક્ષક: તો મીણબત્તી સળગાવી હોત!
વિદ્યાર્થીઃ સર, માચીસ શોધવા માટે લાઇટ જોઈતી હતી!

Dream Big, Ride Fearlessly
A Classic That Still Inspires

Released in 1944, National Velvet is a heartwarming film about a young girl who dreams of winning one of the world's toughest horse races. With determination, friendship and an extraordinary horse by her side, she challenges expectations in a world that rarely takes girls' ambitions seriously. This timeless classic reminds us that courage begins when we believe a seemingly impossible dream deserves a chance.

Imagine being a young girl with an enormous dream in a world that keeps telling you what you cannot do. Would you give up, or would you find a way to succeed? That is the delightful question at the heart of National Velvet, a beloved Hollywood classic celebrating ambition, perseverance and courage.

The story follows Velvet Brown, a spirited 12-year-old girl living with her family in the English countryside. Velvet loves horses and dreams of participating in the famous Grand National Steeplechase, one of Britain's most challenging horse races. Most adults consider her ambition unrealistic. She is young, inexperienced and, most importantly, a girl in a sporting world dominated by men.

Everything changes when Velvet wins a spirited horse in a village raffle. She names him The Pie and immediately imagines him crossing the finish line as a champion. But owning a horse is only the beginning. Turning an unruly animal into a competitive racehorse requires patience, training and trust.

Movie Time
Beautiful Films Every Kid Should Watch

Velvet finds an unexpected ally in Mi Taylor, a former jockey disillusioned with life following an accident. Played by Mickey Rooney, Mi initially doubts her ambitions but gradually rediscovers his own enthusiasm through her determination. Velvet's family, particularly her supportive mother, played by Anne Revere, also encourages her.

The biggest challenge arrives when Velvet disguises herself as a boy to ride The Pie in the Grand National. The thrilling race becomes the emotional centrepiece of the film.

Yet National Velvet is not simply about winning a trophy. It is about discovering what one can achieve when passion meets hard work. Velvet's journey shows that age, gender and other people's expectations need not determine our potential.

How Was This Memorable Film Made?

Produced by MGM under Pandro S. Berman and directed by Clarence Brown, National Velvet was adapted from Enid Bagnold's 1935 novel. Helen Deutsch and Theodore Reeves worked on the screenplay.

The film was shot in Technicolor, giving its countryside landscapes, costumes and horse-racing sequences a rich, inviting appearance. Although the story is set in England, filming took place entirely in California, where Hollywood recreated the English countryside.

One fascinating story concerns Elizabeth Taylor, who was around 11 when she was cast as Velvet. Studio executives initially worried that she was too small and immature for the role. The character needed to look convincing as a young jockey capable of handling a powerful horse. Taylor worked hard to meet the physical demands of the part, and her performance eventually silenced the doubts.

Director Clarence Brown recognised her unusual screen presence. He reportedly observed:

"There's something behind her eyes that you can't quite fathom - something Greta Garbo had."

He also remarked:

"I really hate to call her an actress. She's much too natural for that."

These observations capture what made Taylor so effective. She brought remarkable sincerity to Velvet's hopes, frustrations and determination.

Mickey Rooney provided an excellent counterbalance as Mi Taylor. His character's initial cynicism and gradual rediscovery of hope gave the film emotional depth beyond its sporting adventure.

Continued on page 11

Interesting Titbits

Elizabeth Taylor's breakthrough:

Although she had appeared in earlier films, National Velvet was her first major starring role. Her performance helped launch a career that would make her one of Hollywood's most celebrated stars.

Two Academy Awards:

At the 1946 Academy Awards ceremony, the film won Oscars for Anne Revere as Best Supporting Actress and Robert J. Kern for Film Editing. It also received nominations for Best Director, Best Cinematography (Color) and Best Art Direction-Interior Decoration (Color).

A special gift:

The horse used as The Pie became part of Taylor's life after filming. MGM gave her the horse, a memorable reward for a young actress whose affection for the story was evident.

A place in film history: In 2003, the United States Library of Congress selected National Velvet for preservation in the National Film Registry, recognising its cultural, historical or aesthetic significance.

National Velvet

Continued from page 10

Carefully edited racing sequences heightened the suspense, making the climax exciting for audiences.

The result was a film that combined the spectacle of horse racing with the warmth of a family story. It also helped establish Elizabeth Taylor as a major young Hollywood star.

What Should Children Learn From This Movie?

Dream big, even when others doubt you. Velvet refuses to abandon her ambition because adults consider it unrealistic. Children should learn that having a dream is not foolish, even when achieving it seems difficult.

Determination matters more than wishful thinking. Velvet trains and prepares instead of expecting The Pie to become a champion overnight. The film teaches children that success requires sustained effort, patience and discipline.

Challenge unfair limitations. **Velvet confronts** a sporting tradition that excludes girls. Her story encourages children to question unfair assumptions and believe that talent is not restricted by gender.

Friendship makes difficult journeys easier. Velvet's dream becomes achievable through the support of Mi and her family. Children learn that asking for help, accepting guidance and appreciating others are signs of strength, not weakness.

Setbacks do not define you. Life rarely follows a perfect script. Children should understand that disappointment can become an opportunity to learn, improve and begin again. Their worth does not depend on winning every competition.

Respect animals and their needs. The Pie is not merely a prize or racing machine. Training him requires patience and trust. The film encourages children to appreciate animals as living beings deserving proper care.

Above all, National Velvet teaches children to combine imagination with action. A dream provides the destination; perseverance helps us travel towards it.

Final Words: A Dream Worth Chasing

What makes National Velvet special is its belief that an ordinary person can achieve something extraordinary through courage and determination. Velvet's achievement is not merely about a horse race; it is about refusing to let other people's doubts determine the limits of her future.

The story continued with International Velvet (1978), starring Tatum O'Neal, which follows a younger generation pursuing equestrian ambitions. The original novel also inspired a television series that ran from 1960 to 1962. No widely recognised major stage production directly adapted from the 1944 film is readily identifiable.

For young viewers, the message is simple: do not let your age, circumstances or other people's expectations extinguish your ambition. Work hard, learn from setbacks and accept help when needed.

Velvet Brown reminds us that the first step towards extraordinary achievement is daring to imagine it. Sometimes, the biggest race we must win is the one against our own fear and self-doubt.

So, children, dream boldly, work steadily and never underestimate what determination can achieve. Your own Grand National may be waiting just around the corner! ■

Small Memories, Big Dreams: A Journey Through Words

What does it mean to grow up, discover your identity and find the courage to tell your own story? In Brown Girl Dreaming, Jacqueline Woodson turns childhood memories into beautiful poems about family, race, history and belonging. This inspiring memoir reminds young readers that their experiences matter and their voices deserve to be heard.

Published in 2014, Brown Girl Dreaming is a memoir told through free-verse poetry. It tells the story of Jacqueline Woodson's childhood as an African American girl growing

Reading Room

Amazing Books Every Kid Should Read

up during the 1960s and 1970s, a time when racial discrimination continued to affect everyday life in America.

Jacqueline grows up between South Carolina and Brooklyn, New York. Her family, especially her mother and grandparents, shapes her understanding of the world. Through their stories, traditions and experiences, she begins to understand her family's history and the struggles faced by earlier generations.

The book also explores the American Civil Rights Movement and the effects of segregation. But it is not only about history. It is equally about childhood friendships, family bonds, faith, imagination and the small moments that make us who we are.

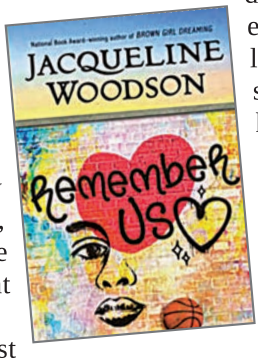

One of the most touching parts is Jacqueline's growing love for words. Although reading and writing do not always come easily to her, she loves listening to stories and creating her own. Gradually, she discovers that writing can help her express her feelings, understand her past and imagine her future.

The result is a deeply personal story about a girl finding her place in the world.

Continued on page 07

Memorable Quotes From the Book

Here are two brief excerpts that capture the spirit of Woodson's memoir:

"I am born in Ohio but..."

"like rivers through my veins."

These lines, read together with the intervening text, express how deeply Jacqueline's family's Southern roots shape her identity, even though she was born in Ohio.

The book's larger message is equally powerful: understanding where we come from can help us discover who we are and who we want to become.

About the Author

Jacqueline Woodson is an acclaimed American author who writes for children, teenagers and adults. Born in Columbus, Ohio, she grew up in Greenville, South Carolina, and Brooklyn, New York. Her own childhood experiences inspired Brown Girl Dreaming.

Jacqueline Woodson

She has written numerous award-winning books, including Show Way, After Tupac and D Foster and The Day You Begin. Her honours include the Hans Christian Andersen Award and a MacArthur Fellowship. She was also the National Ambassador for Young People's Literature in 2018-2019.

Through her writing, Woodson gives young readers stories that explore identity, family, belonging and hope.

Chyavana
The Sage Who Found a New Life

Can an old sage become young again? An ancient Indian story tells us about Chyavana, a wise man whose life changed through patience, determination and divine blessings. His remarkable journey teaches us that even when life seems difficult, a new beginning may still be possible. Let us travel into the world of the Puranas and discover the fascinating story of Sage Chyavana!

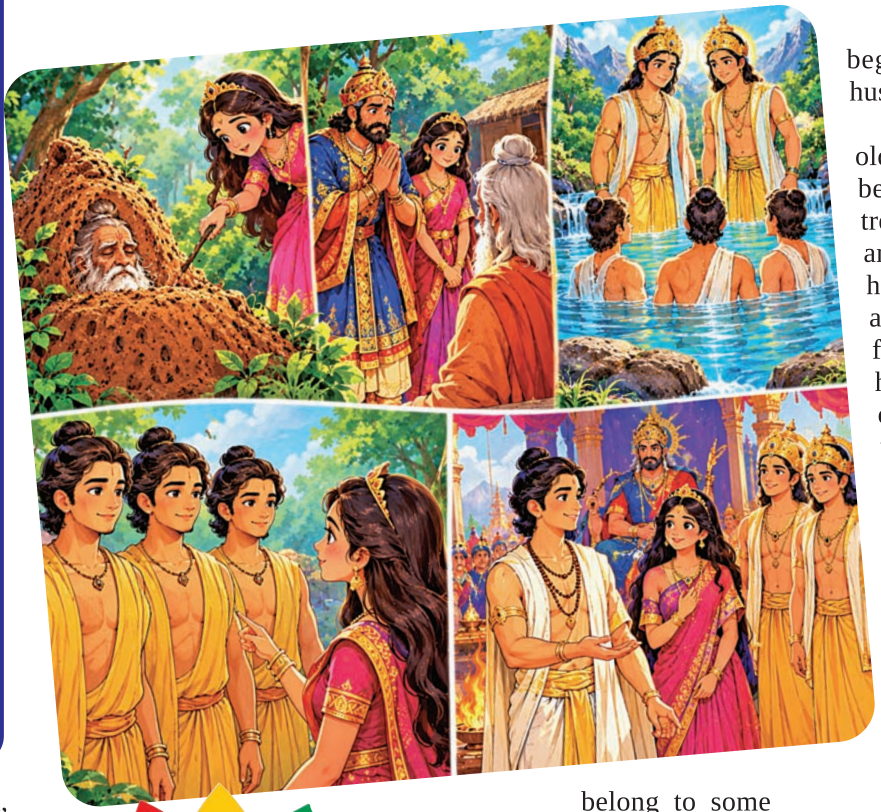

Indian Mythology
Stories of the Gods & Heroes

Long ago, in ancient India, there lived a great sage named Chyavana. He belonged to the family of the famous sage Bhrigu and was known for his deep meditation and spiritual powers.

Chyavana loved peace and quiet. He often sat in the forest, far away from the noise of towns and palaces, to meditate. He could remain still for such a long time that tiny creatures began building an anthill around him! Slowly, earth and leaves covered his body. In the end, only his eyes could be seen shining through the mound.

One day, King Sharyati arrived in the forest with his family and attendants. His young daughter, Princess Sukanya, was exploring the area when she noticed two tiny lights shining from the anthill.

Curious, she wondered what they could be. Unfortunately, she made a terrible mistake. Thinking that the lights might belong to some strange creatures, she poked them with a sharp twig. The lights were Chyavana's eyes!

The sage was badly hurt and became furious. Soon, the king and his men began suffering from a strange problem. Realising that something terrible had happened, King Sharyati searched for the cause. When he discovered his daughter's mistake, he approached the sage and begged for forgiveness.

To make peace with Chyavana, the king agreed that Sukanya would marry the sage and remain with him in his forest hermitage. Sukanya accepted her new life and began caring for her husband.

Though Chyavana was old and his eyesight had been damaged, Sukanya treated him with patience and kindness. She helped him with his daily needs and lived simply in the forest. She did not judge him by his appearance or complain that her life was different from the one she had known in the palace.

Her patience and loyalty would soon lead to an extraordinary change.

The Divine Twins and the Amazing Transformation

One day, the Ashvins arrived at the hermitage. These were twin gods famous in ancient Indian tradition as divine physicians. They were known for their ability to heal and restore health.

When they saw Sukanya, they were surprised that a beautiful young princess was living with an elderly sage. They suggested that she leave Chyavana and choose one of them instead.

But Sukanya refused to abandon her husband. She had made a commitment, and she intended to honour it.The Ashvins then offered a

Continued on page 13

What Should Children Learn from Chyavana?

1. Never give up when life changes. Chyavana's story reminds us that a difficult situation does not have to be the end of the journey. Children may struggle with a subject, lose a competition or find a new school difficult. Instead of giving up, they can keep learning and looking for ways forward.
2. Look beyond appearances. Sukanya's story shows that a person's value is not decided by age, looks or physical strength. Kindness, character and understanding matter far more than a handsome face.
3. Think before you act. Sukanya's curiosity led to a serious mistake when she poked the shining eyes in the anthill. Curiosity is wonderful, but children should explore safely and never touch something they do not understand.
4. Be grateful to those who help you. Chyavana remembered the Ashvins' kindness and stood up for them. Children, too, can thank parents, teachers, friends and anyone who supports them.
5. Stand up for fairness. Chyavana did not remain silent when he believed the Ashvins deserved recognition. Children can learn to express their views respectfully, even when someone more powerful disagrees.

Fun Facts About Sage Chyavana

- **A story from ancient texts:** Chyavana's story appears in the Mahabharata and other ancient Indian texts, including the Bhagavata Purana. Different versions contain variations in the details.
- **The divine doctors:** The Ashvins are twin deities associated with healing and medicine.
- **A famous name in Ayurveda:** Chyawanprash, the traditional herbal preparation, is associated by tradition with Sage Chyavana and his rejuvenation. This is a legendary connection, not scientific proof that a product can restore youth.
- **A story of more than one kind of strength:** Chyavana's transformation is physical, but his determination and sense of gratitude are just as important.
- **A surprising test:** Sukanya had to identify her husband among three identical young men - a challenge that required careful judgement, not simply choosing the most handsome face.

Chyavana

Continued from page 12

remarkable possibility. They said they could restore Chyavana's youth. Sukanya welcomed the idea, but the twins set a curious condition: after the treatment, she would have to recognise her husband among three young men who looked exactly alike.

Chyavana agreed to the test.

The Ashvins took the sage to a sacred pool. The three men entered the water, and when they emerged, a miracle had occurred. Chyavana was no longer a frail, elderly man. He had become youthful and handsome, with renewed strength and health. But there was a problem: all three men looked alike!

The Ashvins stood beside him, and Sukanya had to decide which one was her real husband.

Imagine the confusion! It was like being asked to find one particular face among three identical photographs - but without any photographs to compare.

Yet Sukanya remained calm. She looked carefully and used her inner understanding to recognise Chyavana. She chose the right man, proving that she knew her husband beyond his outward appearance.

The divine twins were pleased, and Chyavana was reunited with his wife in his renewed form. His life had changed dramatically, thanks to divine help and the events that had brought them together.

This was not the end of the story, however. Chyavana remembered the kindness of the Ashvins and wanted to reward them.

Chyavana's Promise and the Lesson of Gratitude

Later, King Sharyati visited the hermitage again. He was astonished and delighted to find Chyavana restored to youth. The king's family had witnessed a transformation that seemed impossible.

Chyavana then agreed to conduct a sacred sacrifice for the king. During the ceremony, he decided that the Ashvins should receive their share of the sacred offering, known as Soma.

But there was a disagreement. Indra, king of the gods, objected. He believed the Ashvins should not receive the offering in the same way as the other gods.

Chyavana stood firm. He argued that the Ashvins deserved honour because they had helped him regain his youth and health. He was not willing to forget their kindness simply because a powerful god disagreed.

In the traditional account, Chyavana's determination helped the Ashvins gain recognition and a share in the sacred offering. The episode showed that even a wise sage could stand up to a mighty authority when he believed something was right.

And so, Chyavana's story became more than a tale of renewed youth. It became a story about patience, commitment, gratitude and standing up for what one believes is fair.

Final Words

Chyavana's story ends with a powerful thought: we cannot always control what happens to us, but we can choose how we respond. With perseverance, gratitude and the courage to do what is right, we can face change and find new possibilities.

And remember, young readers: a second chance may not make you magically young again - but it can certainly help you become wiser, kinder and stronger!

The story is based on traditional accounts, especially the Mahabharata's Vana Parva; some details differ across versions. ■

THE FORGOTTEN SEED

Daksh Meghani

One sunny morning in Ahmedabad, a boy named Rohan was helping his grandfather tidy their garden. While clearing some dry leaves, he spotted a tiny, wrinkled seed. It looked old and useless.

"Grandfather, look what I've found!" he exclaimed. "Should I throw it away?"

His grandfather examined the seed and smiled warmly.

"No, Rohan. Never decide that something is useless just because it looks old or lifeless. Plant it and give it a chance."

"But, Grandfather, how can such a tiny, dry seed become a plant?" Rohan asked.

"Nature has many secrets, my boy," his grandfather replied. "Wonderful things can hide inside the smallest packages. They need care, time and patience."

Curious, Rohan dug a small hole, planted the seed and watered it.

From that day onwards, watering the seed became part of his daily routine. Every morning before school, he watered the soil. When he returned home, he checked for a tiny green shoot.

But days passed, and nothing happened. A week went by, then another. The soil remained unchanged.

Rohan's friends began making fun of him.

"Why are you wasting time watering a patch of soil?" one laughed. "That seed will never grow!"

"Perhaps it's fast asleep!" joked another.

Rohan felt disappointed but remembered his grandfather's advice. He refused to give up and continued watering the soil carefully.

One morning, as golden sunlight spread across the garden, Rohan noticed a tiny green shoot pushing through the soil.

"Grandfather! Come quickly! Look what has happened!" he shouted excitedly.

His grandfather hurried outside and smiled. "You see, Rohan? Sometimes, growth begins where we cannot see it. The seed was growing silently beneath the soil, even when nothing seemed to be happening."

Rohan was delighted. He continued caring for the plant, watering it regularly, removing weeds and ensuring it received enough sunlight.

Weeks turned into months. The tiny shoot became a healthy sapling, with fresh leaves and a stronger stem. Rohan watched proudly as it grew taller with every passing season.

"You see, Rohan? Sometimes, growth begins where we cannot see it. The seed was growing silently beneath the soil, even when nothing seemed to be happening."

Years later, the sapling had become a magnificent tree. Its wide branches offered cool shade on hot summer afternoons. Colourful birds perched on them, chirping merrily, while butterflies fluttered around. People passing through the neighbourhood often rested beneath its leafy canopy.

One afternoon, Rohan sat under the tree with his grandfather.

"Grandfather, do you remember the dry seed I once wanted to throw away?" he asked.

"Of course!" his grandfather replied. "And look at what it has become!"

Rohan smiled proudly. "I never imagined that something so small could grow into such a wonderful tree."

His grandfather placed a loving hand on his shoulder. "That is the beauty of life, Rohan. Great things often begin with small beginnings. With patience, care and faith, they can reach their full potential."

Looking at the birds enjoying their home and the people resting beneath the tree, Rohan understood that his little seed had become something much bigger than he had imagined.

He had not only grown a tree; he had also learned a valuable lesson about life.

Moral

Patience and care are important steps towards success. Never give up simply because you cannot see immediate results. ■

ટમ ટમ ટમેટું

વિઠ્ઠલાણી પલ્લવી હેમલકુમાર

કાંતાએ ગોવિંદને ઢંઢોળીને જગાડ્યો. આ ચમત્કાર જોઈ ગોવિંદ પણ દંગ રહી ગયો. તે સમજી ગયો કે આ પેલા કૂતરાએ આપેલી ભેટનો પ્રતાપ છે. તેણે આસપાસ નજર કરી, પણ પેલો કૂતરો ક્યાંય દેખાયો નહીં.

સંતરામપુર નામે એક નાનકડું ગામ હતું. તેમાં જીવાભાઈ પોતાના પુત્ર ગોવિંદ અને પુત્રવધૂ કાંતા સાથે સ્નેહથી રહેતા હતા. જીવાભાઈ પાસે એક માનવબોલી બોલતો ચતુર પોપટ હતો. તેને પાંજરામાં લઈને જીવાભાઈ આસપાસનાં ગામોમાં ખેલ બતાવવા જતા. લોકો જાતજાતના સવાલો પૂછીને પોપટ પાસેથી જવાબ મેળવતા અને ખુશ થઈને જે પૈસા આપતા, તેનાથી પરિવારનું ગુજરાન ચાલતું. ગોવિંદ પણ પિતાજી સાથે મદદમાં જતો હતો.

વૃદ્ધાવસ્થા અને નાદુરસ્ત તબિયતને કારણે જીવાભાઈ ખાટલાવશ થઈ ગયા. તેઓ બહાર જઈ શકે તેમ ન હોવાથી ઘરમાં પૈસાની આવક સાવ બંધ થઈ ગઈ. અંતે ગોવિંદે નક્કી કર્યુ કે પોતે એકલો પોપટને લઈને ખેલ બતાવવા જશે. ગોવિંદ પોપટનું પાંજરું અને પત્ની કાંતાએ બાંધી આપેલું ભાથું લઈને બાજુના ગામ તરફ નીકળી પડ્યો. તેણે ગામના ચોકમાં જઈને પોપટના ખેલ શરૂ કર્યા, પરંતુ પિતાજી જેવી કળા અને અનુભવ ન હોવાથી લોકો ઝાઝા ભેગા ન થયા. દિવસના અંતે ખૂબ ઓછા પૈસા મળ્યા, જેથી ગોવિંદ સાવ નિરાશ થઈ ગયો.

બપોર થઈ ચૂકી હોવાથી ભૂખના માર્યા તેણે એક ખેતરમાં ઘટાદાર વૃક્ષના છાંયડે બેસી ભાથાની પોટલી ખોલી. પોટલીમાંથી બાજરાના બે નાના રોટલા અને ડુંગળી નીકળ્યાં. ગોવિંદે રોટલાનો પહેલો કોળિયો મોંમાં મૂક્યો જ હતો, ત્યાં એક રખડતો નાનો કૂતરો સામે આવીને અત્યંત દયામણી નજરે તેની સામે તાકી રહ્યો!

ગોવિંદનું હૃદય દ્રવી ઊઠ્યું. તેને સમજાયું કે આ અબોલ જીવ ભૂખથી વ્યાકુળ છે. તેણે જરાય વિચાર્યા વગર પોતાના ભાગનો એક આખો રોટલો કૂતરા આગળ મૂકી દીધો. ભૂખ્યો કૂતરો પળવારમાં રોટલો ખાઈ ગયો અને પૂંછડી પટપટાવી ત્યાંથી વિદાય થયો. ગોવિંદે પોપટને પણ રોટલાનો એક ટુકડો આપ્યો. પોતાનું પેટ અડધું ખાલી રહ્યું હોવા છતાં, અબોલ જીવને તૃપ્ત કર્યાનો સંતોષ માની તેણે પાણી પીધું અને એ જ ઝાડ નીચે થોડીવાર લંબાવ્યું.

ઊંઘમાં પણ ચિંતાને લીધે તે બબડવા લાગ્યો- ‘મને બીજું કોઈ કામ આવડતું નથી અને હું ભણેલો પણ નથી. જો સારી કમાણી નહીં થાય તો ઘર કેમ ચાલશે? બાપુજીની દવાઓ ક્યાંથી આવશે?’ થોડીવારે ઝબકીને જાગ્યો અને ભારે પગલે ઘર તરફ નીકળ્યો. ઘેર પહોંચ્યો ત્યારે સંધ્યા ઢળી ચૂકી હતી અને કાંતા ડેલીએ ઊભી ઊભી પતિની રાહ જોતી હતી.

ગોવિંદે ઘરમાં આવીને દિવસની કમાણીના જૂજ સિક્કા કાંતાના હાથમાં મૂક્યા અને લાચારીથી રડવા લાગ્યો- ‘કાંતા, આજે તો માંડ આટલા પૈસા મળ્યા છે. જો આમ ને આમ ચાલશે તો આપણું ગુજરાન કઈ રીતે ચાલશે? બાપુજી માટે દવા કેવી રીતે લાવી શકીશ?’

કાંતા પણ ઊંડી ચિંતામાં ગરકાવ થઈ ગઈ. તેણે ગોવિંદને પાણી આપ્યું અને સાંજ થતાં ઘરનો દરવાજો બંધ કરવા ગઈ. ત્યાં જ તેણે જોયું કે પેલો નાનો કૂતરો ઉંબરે ઊભો હતો અને તેના મોંમાં એક રેશમી નાની પોટલી દબાવેલી હતી! કાંતાએ તેને ઘરમાં બોલાવ્યો. ગોવિંદ તેને તરત ઓળખી ગયો અને બપોરની વાત પત્નીને કહી સંભળાવી.

કાંતાએ વહાલથી કૂતરાના માથે હાથ ફેરવ્યો અને તેના મુખમાંથી રેશમી પોટલી છોડાવી. પોટલી ખોલીને જોયું તો અંદરથી ટમેટાંનાં ચમકતાં અનોખાં બીજ નીકળ્યાં! કાંતાએ આશાભેર એ બીજ પોતાના ઘરના આંગણામાં વાવી દીધાં અને કૂતરાને પ્રેમથી દૂધ-ભાત ખવડાવ્યાં. એ કૂતરો પણ વફાદારીથી તેમની સાથે જ રહી ગયો.

બીજે દિવસે વહેલી સવારે કાંતા જેવી આંગણું વાળવા બહાર આવી કે આશ્ચર્યથી સ્તબ્ધ થઈ ગઈ! આંગણામાં રાતોરાત ટમેટાંના ઘટાદાર મોટા છોડ ઊગી નીકળ્યા હતા અને તેના પર લાલચોળ, રસદાર ટમેટાં ઝૂલી રહ્યાં હતાં!

કાંતાએ ગોવિંદને ઢંઢોળીને જગાડ્યો. આ ચમત્કાર જોઈ ગોવિંદ પણ દંગ રહી ગયો. તે સમજી ગયો કે આ પેલા કૂતરાએ આપેલી ભેટનો પ્રતાપ છે. તેણે આસપાસ નજર કરી પણ પેલો કૂતરો ક્યાંય દેખાયો નહીં.

બંને જણા ટોપલો લઈને ટમેટાં ઉતારવા લાગ્યાં, ત્યાં વધુ એક અચરજ થયું! જે છોડ પરથી પાકું ટમેટું તોડે, તેની જગ્યાએ પળવારમાં બીજું એવું જ તાજું અને મોટું ટમેટું આપોઆપ ઊગી નીકળતું હતું!

એવામાં છોડ પરથી એક ચમકતું ટમેટું ઊડીને સીધું ગોવિંદના ખોબામાં આવી પડ્યું. ગોવિંદે આશ્ચર્યથી જોયું તો ટમેટા પર નાની નાની જીવંત આંખો અને હસતું મુખારવિંદ હતું!

ટમેટું મધુર અવાજે બોલ્યું- ‘ગોવિંદભાઈ, હું એક જાદુઈ ટમેટું છું, મારું નામ ટમટમ ટમેટું છે! તે દિવસે બપોરે તમે પોતે ભૂખ્યા હોવા છતાં તમારા ભાથામાંથી અબોલ કૂતરાને અને પોપટને પ્રેમથી અન્ન આપ્યું. તમારી આ નિઃસ્વાર્થ દયા અને ઉદારતા જોઈને હું અતિ પ્રસન્ન થયો છું. ખેતરમાં તમે ઊંઘમાં જે વેદના વ્યક્ત કરી હતી તે મેં સાંભળી હતી, એટલે તમારી સેવા અને ભલાઈનું ફળ આપવા હું તમારા ઘેર આવ્યો છું.’

ગોવિંદ અને કાંતાની આંખો ભક્તિભાવથી છલકાઈ ગઈ. તેમણે પરમકૃપાળુ પરમાત્માનો, ટમટમ ટમેટાનો અને દેવદૂત બનીને આવેલા એ અબોલ જીવનો અંત-કરણથી આભાર માન્યો. ■

સસ્સાભાઈ તો જાદુગર!

રમેશ ત્રિવેદી

જાદુગરે પોતાની જાદુઈ છડી હાથમાં રહેલી મોટી હેટ પર ફેરવી, માથે પહેરી અને ફરી સ્ટીક ફેરવી હેટ ઉતારી. અરે વાહ! અંદરથી દૂધ જેવું ધોળું કબૂતર બહાર ઊડ્યું! સૌ વિસ્મયથી બોલી ઊઠ્યા- ‘વાઉ!’

જંગલ જંગલ, મંગલ મંગલ! હેય...! હેય...!

સસ્સાજીનો અદ્ભુત મેજિક શો જોવા માટે આખુંય જંગલ ઊમટી પડ્યું હતું - કીડી-મકોડી, કબૂતર, ખિસકોલી, કાબર, પંદરેક પોપટ અને ડાળે ડાળે કૂદાકૂદ કરતા વાંદરા! શિયાળ, વરુ અને પહાડ જેવા ડોલતા ડોલતા હાથીભાઈ પણ આવી પહોંચ્યા. હાથીભાઈ સૂંઢ ઊંચી-નીચી કરી રહ્યા હતા. ‘પીઈઈઈ... પૂઊઊઊ...’ કરતી પાંદડાંની પીપૂડીઓ વાગવા લાગી. હરણાંઓએ ઉત્સાહથી ડ્રમ વગાડ્યાં. કાળાંડીબાંગ રીંછ મન મૂકીને નાચવા લાગ્યાં. વાઘે જોરદાર ત્રાડ પાડી અને એ સાથે જ જંગલના રાજા વનરાજ સિંહની ભવ્ય સવારી આવી પહોંચી! દીપડા અને આસપાસ ઊડતાં કાગડા, કોયલ તેમજ ‘ટેહૂંક... ટેહૂંક...’ ટહૂકતા મોર સૌ એકસાથે પોકારી ઊઠ્યા- ‘હેય, લાયન! જંગલ કિંગ...!’ ચારેકોર ભારે કિકિયારીઓ ગૂંજી ઊઠી.

સિંહરાજા વડના ઝાડ નીચે ખાસ બનાવેલા ચબૂતરા પર બિરાજમાન થયા. થોડી જ વારમાં જાદુની દુનિયાના બાદશાહ સસ્સાજી પધાર્યા. માથે રંગબેરંગી પીંછાવાળી પાઘડી, શરીરે જરીનો ઝગમગતો કોટ અને હાથમાં જાદુઈ છડી!

‘હેય...! હેય...! હેય...!’

નાનકડા જાદુગર સસ્સાભાઈએ સૌ સમક્ષ ઝૂકીને આદરપૂર્વક સલામ કરી અને બોલ્યા- ‘હેલો ફ્રેન્ડ્સ, ગુડ ઈવનિંગ...!’

આ સાંભળી બધાં પશુ-પંખીઓએ આનંદની ચિચિયારીઓ પાડી, જાતજાતના અવાજો કાઢ્યા અને તાળીઓનો ગડગડાટ કરી મૂક્યો. બે-ચાર વાંદરાઓએ તો પાંદડાંની પીપૂડીઓ વગાડી- ‘પીઈઈઈ... પૂઊઊ...!’ ભારે શોરબકોર મચી ગયો. સિંહરાજાએ પંજો ઊંચો કર્યો કે તરત જ આખું જંગલ સોપો પડી ગયું હોય તેમ સાવ શાંત થઈ ગયું.

થોડી વારમાં કીડીઓ અને મકોડાઓની લાંબી કતાર ગોઠવાઈ ગઈ. ડ્રમના તાલે એમનો અનોખો ડાન્સ શરૂ થયો. કીડી-મકોડાનો ડાન્સ જોઈ પોપટની ટોળીએ સીટીઓ મારી અને વાંદરાઓએ ઝાડ પર હૂપાહૂપ કરી મૂકી!

સિંહરાજાએ ફરી પંજો ઊંચો કર્યો અને આખું જંગલ પળવારમાં મૂંગામંતર થઈ ગયું.

સસ્સાભાઈ જાદુગરે પોતાની કાળી છત્રી ખોલી, બંધ કરી અને જેવી ફરીથી ખોલી કે તરત જ અંદરથી ત્રણ લીલાછમ પોપટ ‘ફરરર...’ કરતાં ઊડ્યા અને દૂર ઝાડની ડાળ પર જઈને બેસી ગયા! પંખીઓએ આનંદની ચિચિયારીઓ પાડી તાળીઓથી વધાવી લીધા. પછી જાદુગરે પોતાની જાદુઈ છડી હાથમાં રહેલી મોટી હેટ પર ફેરવી, માથે પહેરી અને ફરી સ્ટીક ફેરવી હેટ ઉતારી. અરે વાહ! અંદરથી દૂધ જેવું ધોળું કબૂતર બહાર ઊડ્યું! સૌ વિસ્મયથી બોલી ઊઠ્યા- ‘વાઉ!’

ત્યાં જ બે વાંદરા દોડીને એક મોટું લાકડાનું બોક્સ લઈ આવ્યા. સિંહરાજા તરફ જોઈને સસ્સાજી બોલ્યા- ‘બિલાડીબહેનને બોલાવો!’

મીનીબહેન મટક મટક કરતાં આવ્યાં અને બોક્સમાં બેસી ગયાં. બોક્સ બંધ કરીને મજબૂત લોક મારી દેવામાં આવ્યું. પછી એક તોતિંગ રીંછ સ્ટેજ પર આવ્યું. એણે બોક્સ પર જોરજોરથી કૂદકા મારવાનું શરૂ કર્યું! ધડામ... ‘ડામ...! જોતજોતામાં બોક્સના ફુરચેફુરચા ઊડી ગયા! સૌનો જીવ તાળવે ચોંટી ગયો કે બિલાડીનું શું થયું હશે?

ત્યાં જ જાદુગર સસ્સાજી મોટેથી પડકારતાં બોલ્યા- ‘જો ડર ગયા, વો મર ગયા!’

અને આ શું? ‘મ્યાઉં... મ્યાઉં...’ કરતી મીનીબહેન સિંહરાજાની પાછળથી હેમખેમ બહાર નીકળી અને શાંતિથી જઈને ઉંદરભાઈ પાસે બેસી ગઈ! આખો ચમત્કાર જોઈ પશુ-પંખીઓ અને સ્વયં વનરાજ પણ હર્ષભેર ઊભા થઈને તાળીઓ પાડવા લાગ્યા. આખા વનમાં ખુશીનો માહોલ છવાઈ ગયો-

‘જો ડર ગયા, વો મર ગયા!
હિંમતે મર્દા, તો મદદે ખુદા!’ ■

મીઠું મંદિર

શેત્રુંજય પર જૈનમંદિરોની હારમાળાઓ છે. એમાંનાં ઘણાં મંદિરો દાનવીર રાજવીઓ ઝાઝણશાહ અને પેથડશાહે બંધાવ્યાં છે.

દરેક બંધાયેલા મંદિરની એક કથા છે. પણ જે મંદિર નથી બંધાવ્યા એની પણ વળી કથા છે. એ કથા મંદિર જેટલી જ પવિત્ર અને પ્રેરક છે. પહાડનો મુલક છે. આજુબાજુ છુટાછવાયા લોકો વસે છે. ચોમાસામાં તો પાણીની ખેંચ નથી પણ ઉનાળામાં પહાડો પાણીને સૂકવી નાકે છે. ગરમ તવા પરથી જેમ પાણી વરાળ થઈને ઊડી જાય તેમ પહાડો પાણીને ઉડાડી મૂકે છે. ત્યારે લોકો પાણી માટે એવાં વલખાં મારે છે કે વાત ન પૂછો.

શાહ પેથડશાહ કહેવા લાગ્યા, 'મંદિર ખસેડો.' મંદિર ખસે? ઇજનેરો કહે - 'આવી જગા મળશે નહિ. પહાડ કોરવામાં અઢળક ખર્ચ થયો છે. મંદિરની મીઠાશ આ પાણીથી ઓર વધી જશે. મંદિર અહીં જ બાંધવાનું ચાલુ રાખો!'

એવા જ એક પહાડ પર પેથડશાહે મંદિર બાંધવાનું શરૂ કર્યું. પહાડની રચના મંદિરને માટે ખૂબ જ અનુકૂળ છે. હિસાબ નક્કી થયો. નકશાઓ તૈયાર થયા. પહાડ ફોડવામાં આવ્યો. પાયા ખોદાયા.

પણ... આ શું?

અહીંથી તો પાણી નીકળવા લાગ્યું. પાણીનું ઝરણ ફૂટયું. પાણી બહાર આવી આવીને વાવમાં ફેરવાવા લાગ્યું. અરે નાનું સરખું સરોવર જ બની ગયું.

લોકોએ પાણી ચાખ્યું તો મીઠું હતું. જાણે સાકર ઓગાળી હોય તેવું મીઠું અને ઠંડું.

હવે શું કરવું?

અહીં મંદિર બાંધવું કે કેમ? મૂરત વીતી જશે. બીજી જગા પણ ક્યાં મળશે? મંદિર જેવું પવિત્ર કામ વિલંબમાં પડશે.

ઇજનેરોનો નિર્ણય આવ્યો કે મંદિર માટે આ જ જગા વધુ અનુકૂળ છે. પહાડ અને પાણીથી તો મંદિર વધુ શોભી ઊઠશે. વધુ મજબૂત બનશે.

શાહ પેથડશાહને ખબર પડી. તેઓ દોડતા આવ્યા. કહેવા લાગ્યા, 'મંદિર ખસેડો.'

મંદિર ખસે?

ઈજનેરો કહે - 'આવી જગા મળશે નહિ. પહાડ કોરવામાં અઢળક ખર્ચ થયો છે. મંદિરની મીઠાશ આ પાણીથી ઓર વધી જશે. મંદિર અહીં જ બાંધવાનું ચાલુ રાખો!'

દયાળુ દાનવીર પેથડશાહે કહે - 'મીઠું પાણી એ પણ મીઠું મંદિર જ છે. આ મીઠું ઝરણું એ કુદરતનું મંદિર છે. પહાડવાસીઓને પાણીથી ટળવળતાં બચાવવા પ્રભુએ જ આ ઝરણ-મંદિર અહીં પ્રગટાવ્યું છે. એક મંદિર ઉપર આપણે બીજું મંદિર ઊભું કરી શકીએ નહિ. આપણું મંદિર ભલે ખસીને બીજે જાય. પણ આ મીઠું મંદિર તો લોકોની તૃષા અહીં જ છિપાવશે.'

પેથડશાહે પૈસાની પરવા કરી નહીં. લાખ્ખોના નુકસાનની પરવા કરી નહિ. ઝરણું તો કુદરતનું મંદિર છે. તે મંદિર પર બીજું મંદિર વસાવ્યું નહિ.

પોતાનું મંદિર તેઓ દૂર લઈ ગયા.

ઝરણાનું મીઠું પાણી પી લોકો પેથડશાહને ખોબલે ખોબલા ધન્યવાદ આપવા લાગ્યા. ■

Two ઈન One

એક વાર્તા... બે ભાષામાં!

Harish Nayak

The Sweet Temple

There are rows of Jain temples upon Shetrunjay. Many of these temples were built by the benevolent royal philanthropists, Jajanshah and Pethadshah.

There is a story behind every built temple. But there is also a story of a temple that was not built. That story is just as sacred and inspiring as a temple.

It is a mountainous region. People live scattered around.

In the monsoon, there is indeed no shortage of water, but in the summer, the mountains dry up the water. Just as water turns into steam and flies away from a hot griddle, the mountains evaporate the water away. At that time, people struggle so desperately for water that you cannot even ask.

Upon one such mountain, Pethadshah began constructing a temple.

The layout of the mountain was very suitable for the temple.

The budget was decided. The maps were prepared.

The mountain was carved. Foundations were dug.

But... what was this?

Water began to emerge from here. A spring of water burst forth.

Coming out repeatedly, the water began turning into a stepwell. Indeed, a small lake was formed.

People tasted the water, and it was sweet. Cool and sweet, as if sugar had been dissolved in it.

What should be done now?

Should the temple be built here or not?

The auspicious time (muhurat) will pass. Where else will another place be found? A holy task like a temple will be delayed.

The engineers arrived at a decision that this very spot was more suitable for the temple.

With the mountain and the water, the temple will look even more splendid. It will become even stronger.

Shah Pethadshah found out. He came running. He began to say, "Move the temple."

Move the temple?

The engineers said, "Such a location will not be found. Huge expenses have been incurred in carving the mountain. The sweetness of the temple will increase even more with this water. Continue constructing the temple right here!"

The compassionate and benevolent Pethadshah said, "Sweet water is also a sweet temple. This sweet spring is a temple of nature. The Lord Himself has manifested this spring-temple here to save the mountain dwellers from agonizing without water. We cannot erect another temple over one temple. Let our temple move elsewhere. But this sweet temple will quench the thirst of the people right here."

Pethadshah did not care about the money. He did not care about the loss of millions.

A spring is a temple of nature. He did not build another temple upon that temple.

He took his temple far away. Drinking the sweet water of the spring, people began thanking Pethadshah with generous, folded hands. ■

The Great Lemon-Rice Disaster

Ravi Ila Bhatt

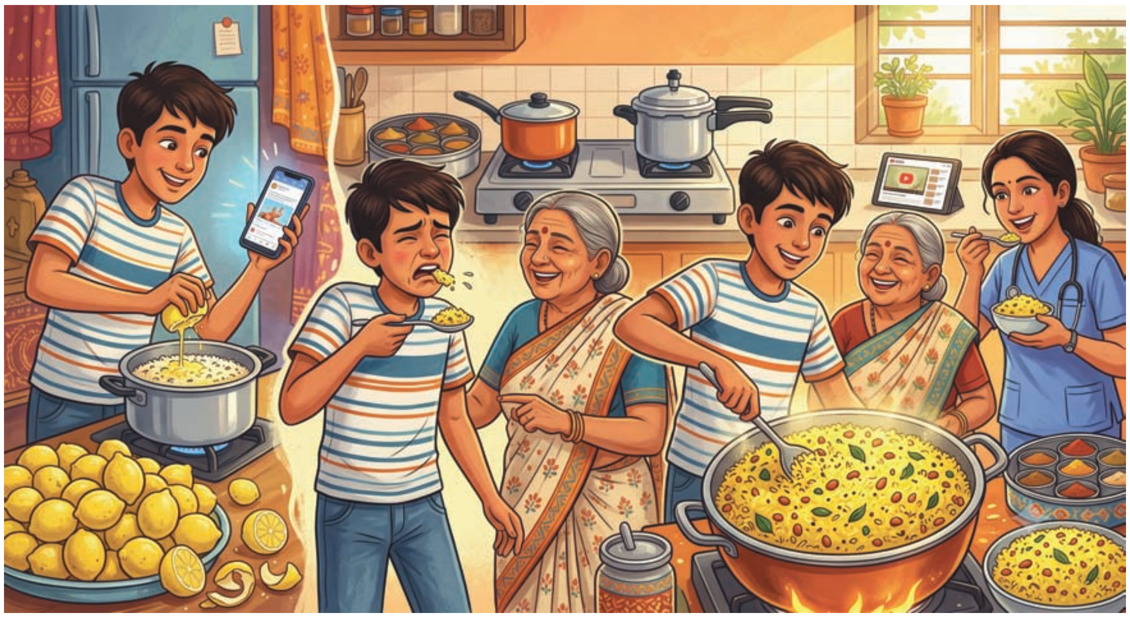

It was a scorching Saturday afternoon in Nagpur, the kind of day where the heat makes you feel like you're melting into the floor. Hemant, a sixteen-year-old high schooler, was home alone. Eager to surprise his mother when she returned from her exhausting shift at the clinic, he decided to try his hand at cooking. He wanted to make her favorite: Nimbu Bhaat (lemon rice).

Hemant opened a popular YouTube cooking channel, but instead of focusing, he was simultaneously scrolling through his Instagram feed. Distracted by a reel, he completely misread the recipe. Instead of squeezing the juice of half a lemon into the pot of cooked rice, Hemant mindlessly squeezed five whole, large Nagpur lemons.

When he finally stirred the rice and took a spoonful to taste, his face contorted. It wasn't just tangy; it was a total disaster. The sourness hit the back of his throat so hard it brought tears to his eyes. It was completely inedible.

Panic set in. Hemant stared at the yellow-tinted pot. He wished desperately that he could press an "undo" button, or somehow extract the excess acid from the grains. But chemistry doesn't work that way. The lemon juice was absorbed; the mistake was done. He couldn't un-squeeze the lemons.

Just then, his grandmother, Dadi, walked into the kitchen. Seeing Hemant's distressed face and the mountain of discarded lemon peels, she took a tiny taste of the rice and burst out laughing.

"Dadi, don't laugh! It's ruined," Hemant groaned, putting his head on the kitchen counter. "I wasted all this food. I'm such a failure at everything."

Dadi patted his shoulder gently. "Hemant, you cannot separate the juice from the rice now. Trying to do that is a waste of time. So, what's the solution?"

Hemant shrugged helplessly.

"We don't subtract the bad," Dadi smiled, opening the pantry. "We multiply the good. We dilute the mistake."

Under Dadi's direction, Hemant quickly washed and boiled four more cups of plain rice. They tossed the fresh, plain rice into the sour pot, added a bit more salt, a handful of roasted peanuts, and a fresh tempering of mustard seeds and curry leaves. Within ten minutes, the single pot of ruined food had transformed into a massive, delicious batch of lemon rice—enough to feed their family and the neighbors next door. When his mother arrived, she absolutely loved it.

Life operates exactly like Hemant's cooking disaster. As teenagers, you are bound to make mistakes. Maybe you bombed a crucial math exam because you stayed up late gaming, said something incredibly hurtful to your best friend during a heated argument, or made a poor choice that left you feeling weighed down by regret.

When these things happen, you might find yourself trapped in a loop of overthinking, wishing you could travel back in time to undo your actions. But the past is like that squeezed lemon juice—it cannot be pulled back out.

Instead of wasting your energy drowning in guilt or trying to change what is unchangeable, look at the bigger picture. You dilute the lows of life by actively adding new highs. You dilute a bad mistake by committing to a dozen right actions today. If you hurt someone, add kindness and accountability to your character. If you failed a test, add disciplined study hours to your routine. Focus your energy on creating positive memories, building stronger habits, and surrounding yourself with uplifting people.

Moral:

Everything in your life will never be perfect. Do not waste too much time correcting what is wrong. Get busy doing the right things. ■

ભૂપેન્દ્ર ત્રિવેદી 'સ્વયંભૂ'

પાંચ વર્ષનો નટખટ અને બોલકણો ધીમાન નર્સરી સ્કૂલમાં ભણતો હતો. તેના પિતા સમીપભાઈ તેના માટે રંગબેરંગી ચિત્રોવાળી અવનવી બાળવાર્તાઓની પુસ્તિકાઓ લાવતા. ધીમાન રસપૂર્વક ચિત્રો નિહાળતો. તેની મમ્મી જલ્પા તેને રોજ બપોરે સ્નેહથી એક-એક વાર્તા વાંચી સંભળાવતી.

નવું નવું જાણવાની અદમ્ય તાલાવેલી હોવાને કારણે, આખો દિવસ તેના બાળમાનસમાં પ્રગટતા અસંખ્ય પ્રશ્નોની ઝડી તે રાત્રે સૂતી વખતે વરસાવતો. તેની મમ્મી પણ કંટાળ્યા વગર તમામ પ્રશ્નોના જવાબો અત્યંત ધીરજપૂર્વક અને વ્યવહારુ ઉદાહરણો સાથે સમજાવતી. જ્યાં સુધી પૂરો અને સંતોષકારક ઉત્તર ન મળે, ત્યાં સુધી તે પેટાપ્રશ્નો પૂછ્યા જ કરતો.

પિતાજી લાવી આપેલાં રમકડાં જેવાં કે કાર, બસ, જેસીબી, વિમાન અને હેલિકોપ્ટર સાથે તે માત્ર રમતો જ નહીં, પણ તેના સ્પેરપાર્ટ્સ ધ્યાનથી જોઈને છૂટા પાડતો અને ફરી પાછો જોડવાનો પ્રયત્ન કરતો. આમ, નાનપણથી જ તેને પ્રત્યેક બાબતનું મૂળ સમજવાની અને જ્ઞાન વધારવાની સુંદર આદત પડી ગઈ હતી.

એક દિવસ ચોમાસાની ઋતુમાં પરિવાર કાર લઈને બહાર ફરવા નીકળ્યો. ધીમાન મમ્મી સાથે આગળની સીટ પર બેઠો હતો અને સમીપભાઈ ડ્રાઈવિંગ કરી રહ્યા હતા. અચાનક ધોધમાર વરસાદ શરૂ થયો. સમીપભાઈએ વિન્ડશિલ્ડ પરનાં બંને વાઈપર ચાલુ કર્યાં.

કાચ પર ડંડા જેવાં પાતિયાં આમતેમ ફરતાં જોઈ ધીમાને તરત પૂછ્યું, 'મમ્મી, આ પ્લાસ્ટિકના ડંડા કેમ ચાલુ થઈ ગયા?'

મમ્મીએ સ્મિત સાથે ફોડ પાડ્યો, 'બેટા, એને ડંડા નહીં, પણ વાઈપર કહેવાય. અંગ્રેજી શબ્દ વાઈપર એટલે સાફ કરનાર કે લૂછનાર સાધન. વરસાદનું પાણી જ્યારે કાચ પર જમા થાય ત્યારે વાઈપર ચાલુ કરવાથી તે સતત ફરીને પાણીનાં ટીપાં અને ધૂળ-કચરો સાફ કરી નાખે છે. કાચ એકદમ સ્વચ્છ થવાથી આગળનો રસ્તો ચોખ્ખો દેખાય છે, જેથી ડ્રાઈવિંગ સરળ બને છે અને અકસ્માત થતો નથી. વળી, વરસાદ ન હોય ત્યારે પણ કાચ પર ધૂળ કે ભેજ બાઝી જાય, ત્યારે પાણી છાંટીને વાઈપર ફેરવતાં કાચ સાવ ચોખ્ખોચણક થઈ જાય છે.'

> **'બેટા, એને ડંડા નહીં, પણ વાઇપર કહેવાય. અંગ્રેજી શબ્દ વાઇપર એટલે સાફ કરનાર કે લૂછનાર સાધન. વરસાદનું પાણી જ્યારે કાચ પર જમા થાય ત્યારે વાઇપર ચાલુ કરવાથી તે સતત ફરીને પાણીનાં ટીપાં અને ધૂળ-કચરો સાફ કરી નાખે છે.'**

ધીમાને નજર સમક્ષ વાઈપરની આ કામગીરી નિહાળી અને વિગતે સમજણ મળતાં તેને પૂરો સંતોષ થયો. તેના મગજમાં એ વાત બરાબર વસી ગઈ કે વાઈપર કાચ સાફ કરે એટલે સામેનું દ્રશ્ય સાવ ચોખ્ખું દેખાય.

શિયાળાના એક શનિવારે સવારની સ્કૂલ હોવાથી મમ્મી તેને સ્કૂટર પર બેસાડીને મૂકવા જતી હતી. કડકડતી ઠંડીને કારણે વાતાવરણમાં ચારેતરફ ગાઢ ધુમ્મસ છવાયેલું હતું, જેથી સામેનો રસ્તો બરાબર દેખાતો નહોતો. મમ્મીએ સ્કૂટરની હેડલાઈટ પણ ચાલુ કરી હતી.

આ જોઈને ધીમાનના બાળમગજમાં જૂનો વિચાર ઝબક્યો. તેણે તરત બૂમ પાડી, 'મમ્મી, જલદી વાઈપર ચાલુ કર ને! જો સામે રસ્તો બિલકુલ દેખાતો નથી!' મમ્મી તેનું આ નિર્દોષ કુતૂહલ જોઈને ખડખડાટ હસી પડી. શાળાએ પહોંચી, સ્કૂટર પાર્ક કરીને તેણે ધીમાનને પ્રેમથી પંપાળતાં સમજાવ્યું, 'બેટા, સ્કૂટરમાં વાઈપર ન હોય. સામાન્ય રીતે શિયાળાની રાત્રે તાપમાન ખૂબ નીચું જતાં હવા સાવ ઠંડી થઈ જાય છે અને વાતાવરણમાં રહેલા પાણીના સૂક્ષ્મ કણો એકઠા થવાથી વહેલી સવારે ધુમ્મસ રચાય છે. આ ભેજ આખી હવામાં ફેલાયેલો હોવાથી રસ્તો ધૂંધળો દેખાય છે. કુદરતી વાઈપર સમાન સૂરજદાદાનો તડકો શરૂ થશે, એટલે ગરમીથી આ ધુમ્મસ આપોઆપ ઓગળીને અદૃશ્ય થઈ જશે!'

બપોરે અગિયાર વાગ્યે શાળા છૂટી ત્યારે ધીમાને આશ્ચર્યથી જોયું કે સોનેરી તડકો ખીલી ચૂક્યો હતો અને રસ્તા પરથી ધુમ્મસ સાવ ગાયબ થઈ ગયું હતું! કુદરતના આ વિજ્ઞાનનો તાળો મળી જતાં તેના ચહેરા પર વિજયી હાસ્ય રેલાઈ ગયું.

આમ, દરેક બાળકના મનમાં આસપાસના વાતાવરણને જોઈને અગણિત સવાલો અને કુતૂહલ જન્મે છે. જો વડીલો ધીરજ રાખીને વૈજ્ઞાનિક અને તાર્કિક જવાબો આપે, તો બાળકની મૂંઝવણ દૂર થાય છે અને તેની જ્ઞાનપિપાસા સંતોષાય છે. ■